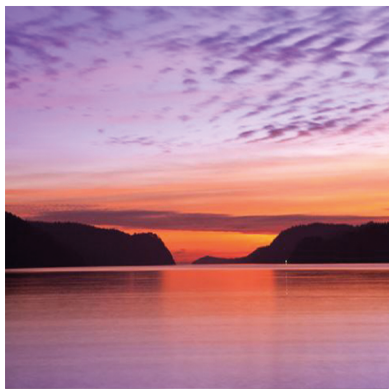

2017

Årsrapport

181.
forretningsår

INNHOLD:

STYRETS BERETNING.....	side 1
RESULTATREGNSKAP.....	side 11
BALANSE.....	side 13
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	side 15
NOTER TIL REGNSKAPET	side 16
SAMFUNNSANSVAR.....	side 33
REVISORS BERETNING.....	side 35
BANKENS TILLITSVALGTE	side 38

FLEKKEFJORD SPAREBANK

STYRETS BERETNING FOR 2017

181. DRIFTSÅR

Norsk økonomi 2017 *)

Verdensøkonomien viste i 2017 klare tegn på økt optimisme og sterkere vekst. Aktiviteten hos flere av Norges sentrale handelspartnere tok seg opp og arbeidsledigheten falt i flere land til lavere nivåer enn i perioden før finanskrisen. I tillegg så man høyere investeringsvekst og fortsatt sterk forbruksvekst. Utviklingen har vært understøttet av en svært ekspansiv pengepolitikk som har inkludert utradisjonelle tiltak, i form av verdipapirkjøp, i mange land. Det lave rentenivået må ses i sammenheng med en prisvekst som har holdt seg lav. I takt med at aktiviteten har økt har sentralbankene i flere land startet utfasingen av de ekstraordinære tiltakene, og også hevet styringsrenten enkelte steder.

USA var et av landene som var tidlig ute med rentekutt og verdipapirkjøp (kvantitative lettelse) for å stimulere til økt økonomisk aktivitet etter finanskrisen. Tiltakene har hatt ønsket effekt og i 2017 tiltok veksten, mens arbeidsledigheten ble ytterligere redusert. Den økende aktiviteten førte til tre rentehevinger fra den amerikanske sentralbanken FED gjennom året, samtidig som det ble iverksatt en gradvis nedskalering av sentralbankens balanse. Den pengepolitiske innstrammingen vil i noen grad kunne bli motvirket av skattereformen som ble vedtatt mot slutten av året.

I Eurosonen fortsatte bedringen i økonomisk aktivitet gjennom fjoråret, og veksten endte antagelig på sitt høyeste nivå siden før finanskrisen. Fremgangen var bredt basert med økt inntektsvekst og sterkere fremtidsstro som igjen påvirket forbruk og investeringsnivå i en positiv retning. Prisveksten steg noe, men utviklingen var ikke tilstrekkelig sterk til at den europeiske sentralbanken gjorde endringer i den ekspansive pengepolitikken. Imidlertid ble det annonsert at verdipapirkjøpsprogrammet nå vil bli trappet ned. Verdipapirkjøpene vil etter planen bli avsluttet høsten 2018 dersom økonomien ikke opplever ytterligere tilbakeslag.

Situasjonen i fremvoksende økonomier tok seg også opp gjennom fjoråret. Veksten endte samlet sett på 4,5 prosent. Årsaken til fremgangen skyldtes i stor grad positiv utvikling i de råvareeksporterende økonomiene. Kina

stod for et solid bidrag, med en vekst i overkant av 6 prosent. Veksten i Kina tilskrives ekspansiv finanspolitikk og høy aktivitet i boligmarkedet. Flere forhold taler for at Kinas veksttakt vil bli noe lavere fremover.

Aktiviteten i Fastlands-Norge tok seg opp i 2017 etter et 2016 med den svakeste veksten siden finanskrisen. Veksten ble om lag fordoblet, til i underkant av 2 prosent. Dette ligger tett opptil den årlige veksttakten som Norges Bank forventer de nærmeste årene.

Boliginvesteringene har vært en av de sentrale bidragsyterne til økt vekst. Som følge av sterk prisutviklingen i boligmarkedet over flere år, og særlig i 2016, ble det igangsatt bygging av et betydelig antall boliger i 2017. I januar 2017 kom det et omslag i boligmarkedet. Prisendringen var særlig markant i Oslo, hvor prisene også hadde steget kraftig mot slutten av 2016. På tross av omslaget endte årsveksten i boligprisene i Norge på 5,7 prosent. Nedgangen fra begynnelsen av årets sammenfalt med myndighetenes beslutning om videreføringen og tilstramming av boliglånsforskriften. Det er grunn til å anta at omslaget i markedet vil kunne påvirke boligbyggingen i årene fremover.

En tyngende faktor for veksten i norsk økonomi de senere år har vært fallet i oljeprisen, med påfølgende fall i oljerelaterte investeringer. Gjennom 2017 tok oljeprisen seg opp med om lag 10 USD per fat. Samtidig har nedgangen i aktivitet medført en rekke tiltak som har redusert kostnadsnivået i sektoren. Oljeinvesteringene har trolig bunnet ut og vil øke i tiden fremover. Med forventninger om et høyere investeringsnivå også i øvrige bedrifter, ventes en positiv impuls fra realinvesteringer for økonomien fremover.

Positive utsikter, bedring i reallønnsvekst og et fortsatt lavt rentenivå ga grunnlag for en god forbruksvekst i husholdningene i 2017. Dette gjaldt særlig forbruk av tjenester. Husholdningene har imidlertid økt sin gjeldsbelastning ytterligere og er, gitt høy andel av boliglån med flytende rente, utsatt for endringer i rentenivået. Arbeidsmarkedet bedret seg gjennom året målt ved både arbeidskraftsundersøkelsen (AKU) og registrert

ledighet hos NAV. Ledigheten var i november 2017 på 4,1%.

Prisveksten, målt ved konsumprisindeksen (KPI), ble betydelig redusert i 2017, etter å ha nådd en topp på 4,4 prosent sommeren 2016. Den relativt høye prisveksten i 2016 var i stor grad en konsekvens av at den norske kronen hadde falt i verdi, med påfølgende prisvekst på importerte varer. I 2017 avtok denne effekten og prisveksten ble redusert til i overkant av 1 prosent, et nivå godt under styringsmålet for pengepolitikken på 2,5 prosent.

Bedringen av situasjonen i norsk økonomi gjennom fjoråret var ikke av en slik grad at Norges Bank ønsket å heve styringsrenten fra 0,5 prosent. Sentralbanken la vekt på at man bør gå varsomt frem i rentesettingen, men at en første renteheving ikke er langt unna i tid dersom norsk og internasjonal økonomi utvikler seg som forventet.

Finanspolitikken bidro også i ekspansiv retning i 2017. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet, som måler den underliggende pengebruken av oljeinntektene, økte til 220 milliarder kroner. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge innebar dette en vekstimpuls i økonomien på 0,4 prosent. I forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (oljefondet) utgjorde underskuddet 2,9 prosent i 2017, en tidel lavere enn handlingsregelen. Regelen ble i 2017 redusert fra 4 til 3 prosent for å reflektere en lavere forventet realavkastning fra oljefondet (Statens Pensjonsfond Utland), hvilket isolert sett taler for lavere innfasing av midler fra oljefondet inn i norsk økonomi.

*Kilde: FNO

Lokal og regional økonomi

Noen år med lavere aktivitet innenfor oljerelaterte næringer har satt sitt preg på næringslivet på sør- og vestlandet. Det kan nå se ut til at aktiviteten tar seg opp, og at bedriftene har tilpasset seg en noe lavere aktivitet innen denne sektoren.

Lokalt i Flekkefjord og Listerregionen har dette gitt seg utslag i at enkeltbedrifter har måttet nedbemanne eller omstille seg. Det er å håpe at noe av aktiviteten kan komme tilbake nå når markedet er bedre.

Marine næringer, eller blå næringer som de nå ofte betegnes, er blitt svært viktige for kystkommuner. Ikke bare på vestlandet, men også her i sørvest. Høye laksepriser har medført gode tider for en bedrift som Marine

Harvest som er lokalisert med flere lakseoppdrett i og rundt Flekkefjord.

Nye og spennende bedrifter innen denne sektoren har blitt etablert her lokalt de senere årene. En av disse er den lokale bedriften Norsk Oppdrettsservice som bl.a. driver med oppdrett av rognkjeks som brukes i bekjempelse av lakselus. Fiske av leppefisk til bruk i bekjempelse av lakselus er blitt en viktig inntektskilde for mange fiskere i distriktet. Etter mange år med nedgang i den lokale fiskeflåten ser vi nå at det investeres i nye båter. Ofte yngre fiskere som satser på mindre båter.

Næringslivet i Listerregionen er svært variert. Noe som må ansees som en styrke. Erfaringsmessig har en derfor tidligere klart seg godt gjennom perioder med konjunktursvingninger.

Arbeidsledigheten i Flekkefjord var pr 30.11.2017 på 91 (146) personer eller 2,2% (3,1%). En fin nedgang fra forrige årsskifte, men ledigheten i løpet året har variert og delvis vært noe høyere på grunn av permitteringer. I Lister-regionen var det totalt 399 (483) ledige som også er en fin nedgang fra tidligere. Det er ikke ventet noen økning i ledigheten fremover, men her kan lokale svingninger slå noe inn avhengig av ordresituasjonen og eventuelle permitteringer.

Byggeaktiviteten i regionen har den senere tiden vært noe mindre enn tidligere år. Dette gjelder både offentlige byggeprosjekter og den vanlige boligbyggingen. Når det gjelder boligbyggingen har ofte innstramningen i bankenes låneforskrifter fått skylden. Dette har trolig mindre betydning her lokalt. Større betydning har det nok at tilbudet i markedet av brukte boliger er rekordstort og omsetningstiden lang. Dette begrenser kjøpernes vilje til å bygge eller kjøpe nytt.

Boligprisene i vårt marked har de siste årene holdt seg stabil. Dette i motsetning til den store prisveksten som var i Osloområdet og andre storbyer før dette snudde nå siste året. Nedgangen som har kommet i disse områdene har vi derfor ikke opplevd i det lokale markedet.

Utbyggingen av nye kraftledninger mellom Sirdal og Flekkefjord/ Kvinesdal for å forsyne ny sjøkabel som skal bygges til kontinentet har de siste årene medført mye arbeid og leveranser også for lokale firma. Dette selv om det er store nasjonale og internasjonale firma som er hovedentreprenører. Arbeidet går nå mot slutten.

Handelsnæringen har over mange år vært gjennom store omstillinger der kjedene har overtatt næring etter næring og butikkene samles i butikkentre. Slik har det også blitt her i vår region.

Vi ser også at netthandelen er i stadig vekst og tar markedsandeler fra lokale virksomheter.

Lyngdal har utviklet seg til å bli det største handesenteret her vest i Agder og trekker til seg handel fra distriktene rundt. Vi ser at stadig flere av de landsdekkende kjedene etablerer seg i eller rundt handelsparken i Lyngdal.

Dette får konsekvenser for handelen i de gamle bysentrumene. Tilbake blir de mindre nisjebutikkene. En ser også at andre næringer som tidligere var i 2. etasje som frisører, hudpleie, tannleger, advokater mv. flytter ned på gateplan og lokalene i de mest sentrale delene blir fylt opp. For gårdeierne vil dette ofte gi seg utslag i lavere leiepriser og mindre mulighet til å utvikle eiendommen. Dette er ikke spesielt for vår region, men skjer også i de store byene rundt oss.

Befolkningsutviklingen i regionen har de siste årene vært beskjeden, og ligger under snittet for fylket og landet for øvrig. På lenger sikt gir dette grunn til en viss bekymring. I bankens markedsområde er det Lyngdal som over tid har hatt best utvikling, mens de øvrige kommunene stort sett har hatt en nullvekst eller en liten økning.

Bankens virksomhet

Flekkefjord Sparebank er en lokal, selvstendig sparebank med en sterk posisjon i lokalmarkedet. Banken har ikke egenkapitalbevisiere eller aksjonærer. Hovedkontoret ligger i Flekkefjord kommune. I tillegg har banken filialer på Moi i Lund kommune, Liknes i Kvinesdal kommune, i Alleen i Lyngdal kommune og Vanse i Farsund kommune. Bankens strategi er å være den lokale sparebanken for hele Listerregionen.

Forretningsidè

Flekkefjord Sparebank har som målsetting å betjene kundene innenfor sitt virkeområde bedre enn noen annen bank. Samtidig skal banken spille en sentral rolle i utviklingen av bankens distrikt. Banken skal være en pådriver til beste for samfunnet i bankens markedsområde.

Styring av virksomheten

Bankens styringsstruktur følger Finansforetaksloven. Eierstyringen utøves av

generalforsamlingen som består av 20 medlemmer fordelt på 12 kundevalgte, 3 oppnevnt av Flekkefjord kommune og 5 valgt blant bankens medarbeidere.

Styret består av 5 medlemmer – p.t. to kvinner og tre menn. Ett av medlemmene velges blant bankens ansatte. Alle styremedlemmer og varamedlemmer blir vurdert i forhold til myndighetenes egnethetskrav.

I henhold til Finansforetakslov og forskrifter har banken etablert et felles revisjons- og risikoutvalg som består av styrets medlemmer. Styret utgjør i tillegg også bankens "godtgjørelsesutvalg".

Ved innføring av nye vedtekter tilpasset ny Finansforetakslov våren 2016, ble bankens kontrollkomite avviklet.

Banken har i meldingsåret ikke hatt egen intern revisjon. Revisjonsarbeidet utøves av ekstern revisor PwC som også avgir den uavhengige rapporten i henhold til Risikostyring og Internkontroll.

Fra og med 01.01.2018 har styret engasjert revisjonsselskapet RSM som ny internrevisor. Til tross for at dette først er påkrevd for banker over 10 mrd. i forvaltning, har styret valgt dette for å sikre banken en betryggende risikostyring og kontroll.

Banken ledes av administrerende banksjef Jan Kåre Eie. Det er etablert en ledergruppe bestående av leder rådgivning og salg Rolf Lien som også er bankens NK, leder bedriftsmarked Brit Egenæs og økonomisjef Atle Osen. Alle lederne har høyere utdanning og kompetanse, og har lang erfaring fra bankvirksomhet.

Det er utarbeidet egne instruksjoner for bankens styre, revisjons- og risikoutvalg, godtgjørelsesutvalg og adm. banksjef.

Marked

Flekkefjord Sparebanks definerte markedsområde er kommunene Flekkefjord, Sokndal, Lund, Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Lyngdal og Farsund. Listerregionen er i utvikling og banken har målsetting om å være den dominerende lokalbanken i regionen. I tillegg har banken ambisjoner om også å betjene personkunder som er bosatt utenfor primærmarkedet, men som er oppvokst eller har nære relasjoner til bankens markedsområde.

Styret legger stor vekt på å ha best mulig kjennskap til lokalmarkedet for derved å kunne betjene kundene på en offensiv måte. Dette er en lokalbanks store fortrinn. Banken skal bidra til at kundene får en aktiv, kvalitativ og effektiv betjening og oppfølging. Det er viktig at kundene opplever banken som en aktiv og stabil leverandør av finansielle tjenester hvor beslutningsprosessene er korte og tilgjengeligheten god.

Banken foretar jevnlig kundeundersøkelser og tilbakemeldingene har vært meget positive. Banken er takknemlig for at vi blir tatt godt imot, og styret vil sammen med ledelsen gjøre det som er mulig for å beholde denne tilliten.

I en tid hvor finansmarkedet blir stadig mer sentralisert er Flekkefjord Sparebank stolt over å være en lokaleid og -styrt bank.

Samarbeid

Flekkefjord Sparebank inngår i et aktivt innkjøpssamarbeid sammen med 8 andre selvstendige sparebanker. Dette er Haugesund Sparebank, Spareskillingsbanken, Skudenes & Aakra Sparebank, Etne Sparebank, Voss Sparebank, Luster Sparebank, Lillesands Sparebank og Søgne og Greipstad Sparebank.

Gruppen har blant annet en løpende IT-avtale med dataleverandøren Evry AS for perioden 2016 til 2020.

For å minimere sårbarheten i bankens egen organisasjon er det inngått en forpliktende utvekslingsavtale med de to Sørlandsbankene Lillesands- og Søgne og Greipstad Sparebank i tilfelle akutte bemanningsproblemer i en av bankene.

Finanskonsern

Flekkefjord Megleren AS er bankens datterselskap og eget eiendomsmeglerselskap. Gjennom dette kan vi tilby våre kunder alle tjenester som naturlig utføres av en eiendomsmegler.

Banken har i samarbeid med andre mellomstore og små sparebanker opprettet flere produktselskaper. Flekkefjord Sparebank kan gjennom eierskap i disse produktselskapene levere et komplett finansielt tilbud til kundene. Styret ser det som verdifullt at banken får ta del i verdiskapningen som skjer i disse selskapene.

Sammen med en gruppe av andre selvstendige sparebanker eier banken Frende Forsikring AS som tilbyr alle typer skade- og livsforsikringer, Norne Securities AS som tilbyr

aksjehandels- og fondsløsninger og Brage Finans AS som er et leasingselskap.

Banken har også sammen med 9 andre sparebanker opprettet et boligkredittforetak - Verd Boligkreditt AS. Gjennom dette selskapet kan vi overføre boliglån innenfor 75 % av godkjent verdivurdering, og på den måten få tilgang til flere fundingkilder. Normalt vil en i kraft av størrelse og at långiverne kun er sikret med pant i gode boligeiendommer, oppnå billigere funding enn banken selv kan skaffe i markedet.

Driftsresultat

Flekkefjord Sparebank hadde i 2017 et driftsresultat før skatt på 52,2 mill kr (72,8 mill kr), eller 0,82% (1,20%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

I resultatet for 2016 inngikk «ekstraordinære poster» på ca 21,0 mill kr som gjaldt inntektsføring av en tidligere bokført pensjonsforpliktelse på ca kr 16,2 mill kr og ca 4,8 mill kr vedrørende salg av andeler i Visa Europe.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter økte med 8,8 mill kr til 95,8 mill kr. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde rente- og kredittprovisjonsinntekter 1,50% (1,43%). Etter flere år med fallende rentenetto økte denne i 2017, men er fortsatt på et lavt nivå. Lav rentenetto skyldes flere forhold der det historisk lave rentenivået bl.a. har stor betydning. Dette gir mindre avkastning på bankens relativt store egenkapital. I tillegg er konkurransen i det lokale bankmarkedet sterk og styret har også i 2017 valgt å tilby konkurransedyktige betingelser til bankens kunder. Styret er spesielt opptatt av at ungdomskundene skal ha gode betingelser. Banken tilbyr derfor egne fordelaktige vilkår på boligfinansiering for ungdom. I tillegg til å gi god rente på BSU har banken opprettet egne spareprodukter for barn og ungdom med gode betingelser. Dette med utgangspunkt i at myndighetene i dag stiller strenge krav til egenkapital ved boligfinansiering og at det er viktig å stimulere til boligsparing.

Banken har over tid bevisst ført en lavprispolitikk på banktjenester. Dette medfører at provisjonsinntektene holder seg forholdsvis lave sett i forhold til bankens totale inntekter. Provisjonsinntektene i 2017 var på 16,9 mill kr (16,5 mill kr) eller 0,26% (0,27%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Netto andre driftsinntekter var i 2017 på 20,3 mill kr (23,4 mill kr), eller 0,32% (0,39%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Nedgangen skyldes at det forrige år var bokført en gevinst

ved salg av aksjer i Visa og reversering av tidligere nedskrivninger av verdipapirer.

Totale driftsinntekter i 2017 er på 116,2 mill kr (110,5 mill kr), eller 1,82% (1,82%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Holder en utenfor gevinsten ved salg av Visa aksjer og reverserte nedskrivninger forrige år, viser driftsinntektene en fin økning som skyldes økte rente- og kredittprovisjonsinntekter.

Sum driftskostnader var på 54,4 mill kr (36,3 mill kr) i 2017. Dette tilsvarer 0,85% (0,60%) målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital. Økningen må sees i lys av at det i 2016 ble tilbakeført en pensjonsforpliktelse på ca 16,2 mill kr. Ser en bort fra denne er kostnadsnivået i kroner relativt stabilt med en liten nedgang målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Styret er godt tilfreds med årets resultat og at bankens kostnader som tidligere år er på et lavt nivå.

Gevinst, tap, opp- og nedskrivninger verdipapirer

Det er i regnskapet for 2017 ført netto gevinst ved salg på aksjer og aksjefond med 0,1 mill kr (4,8 mill kr).

Tidligere nedskrivning av bankens beholdning av egenkapitalbevis er i 2017 tilbakeført med 0,1 mill kr (0,3 mill kr).

I tillegg er det på bankens obligasjonsbeholdning tilbakeført tidligere nedskrivning på med 1,1 mill kr (2,9 mill kr).

Tap på utlån, garantier og mislighold

I 2017 ble det bokført tap/tapsnedskrivninger på utlån og garantier på i alt 9,6 mill kr (1,8 mill kr). Nedskrivninger på individuelle utlån er i løpet av året økt med 8,7 mill kr og utgjør 0,34% av samlede utlån som er en økning fra 0,21% året før. Nedskrivninger på grupper av utlån er på 17,2 mill kr som er en økning på 0,7 mill kr fra året før og utgjør 0,30% av samlede utlån som er det samme som året før.

Styret har lagt til grunn at de økonomiske framtidsutsiktene er omtrent som ved forrige årsskifte eller litt bedre.

Bankens tapsnedskrivninger vurderes å være tilfredsstillende sett i forhold til utlånsporteføljens sammensetning ved årsskiftet.

Summen av brutto misligholdte engasjementer over 90 dager var ved årsskiftet på 8,3 mill kr (5,0 mill kr). Dette utgjør 0,14% (0,09%) av brutto utlån og må betegnes som relativt lavt. Styret vurderer risikoen for tap i tilknytning til utlån for å være moderat sett i forhold til bankens samlede utlån.

Disponering av overskudd

Styret foreslår at bankens overskudd på kr 39.109.862,45 disponeres slik;

Til gaver	kr 5.000.000,00
Til bankens fond	kr 34.109.862,45
Sum disponert	kr 39.109.862,45

Forvaltningskapital

Bankens forvaltningskapital var på 6.485 mill kr (6.194 mill kr) ved utgangen av 2017. Dette tilsvarer en vekst på 290,4 mill kr (155,1 mill kr) eller 4,7% (2,6%). Den lave veksten må sees i sammenheng med større overførsel av lån til Verd Boligkreditt.

Den samlede forretningskapitalen, som utgjøres av forvaltningskapitalen på egen balanse og lån overført Verd Boligkreditt, var ved årsskiftet på 7.452 mill kr (6.995 mill kr). Dette er en økning på 457,0 mill kr (594,2 mill kr) eller 6,5% (9,3%).

Innskudd

Innskuddene økte i 2017 med 149,2 mill kr (145,8 mill kr) eller 3,7% (3,8%). Samlede innskudd utgjorde ved årsskiftet 4.151 mill kr (4.002 mill kr). Innskuddsdekningen i forhold til utlån i egen balanse var ved årsskiftet 72,3% (72,6%). Inkludert lån overført til Verd BK var innskuddsdekningen på 61,9% (63,4%).

Utlån

Brutto utlån økte i 2017 med 228,3 mill kr (98,4 mill kr) eller 4,1% (1,8%) til 5.744 mill kr (5.544 mill kr) i egen balanse.

I tillegg er det overført lån til Verd Boligkreditt med til sammen 967,2 mill kr (800,6 mill kr).

Vekst i utlån inkl. lån til Verd BK er på 395,0 mill kr (537,5 mill kr) eller 6,3% (9,3%).

Etterspørselen etter utlån har vært litt lavere i 2017 enn i de foregående årene.

Ved årsskiftet var fordelingen mellom lån til PM og BM i egen balanse henholdsvis 79,5% (79,6%) og 20,5% (20,4%).

Verdipapirer

Bankens samlede beholdning av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer er bokført med 439,5 mill kr (399,1 mill kr). Beholdningen er bokført til laveste av opprinnelig kost og markedspris. Formålet med verdipapirbeholdningen er primært å tilfredsstille myndighetenes retningslinjer til likviditetsreserver, samt å plassere overskuddslikviditet.

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen fra operasjonelle aktiviteter viser en netto kontantstrøm på minus 68,6 mill kr (pluss 48,1 mill kr). Netto likviditetsendringer fra investeringsaktiviteter er på minus 27,5 mill kr (minus 21,2 mill kr).

Dette gir en netto endring i likvider, inkl. endring i verdipapirgjeld, i kontanter og kortsiktige plasseringer på pluss 6,7 mill kr (pluss 0,7 mill kr).

Egenkapital og kapitaldekning

Bankens bokførte egenkapital var ved årsskiftet på 739,0 mill kr (704,9 mill kr) etter at den er tilført 34,1 mill kr (50,9 mill kr) fra årets drift. Egenkapitalprosenten i forhold til forvaltningskapitalen utgjør 11,4% (11,4%). Rentabiliteten av egenkapitalen før skatt ble i 2017 på 7,2% (10,7%) og etter skatt på 5,4% (8,3%).

Bankens kapitaldekning lå ved utgangen av året på 21,83% etter konsolidering med Verd BK. Bankens eierandel i Verd BK økte rett før nyttår til 10,3%, noe som medførte at vi nå fra årsskiftet måtte konsolidere inn bankens eierandel i Verd. Dette utgjorde 1,71%. Før konsolideringen var bankens egen kapitaldekning på 23,03% (23,59%). Dette er godt over myndighetenes krav. Styret ser det som en styrke at banken har denne gode kapitaldekningen i en tid med stadig strengere krav til bankenes soliditet, lav rente og redusert avkastning på bankens egenkapital.

Redegjørelse for årsoppgjøret

I henhold til regnskapsloven, bekrefter styret at regnskapet er satt opp etter gjeldene regler og under forutsetning av fortsatt drift. Styret er ikke kjent med at det etter regnskapsavslutningen er inntrådt forhold som bør kommenteres ytterligere. Styret er heller ikke kjent med hendelser etter balansedatoen som påvirker forhold i det avlagte regnskapet. Det opplyses at banken ikke har forsknings- og utviklingskostnader i sitt driftskonsept.

Risikostyring, internkontroll og compliance

Risikostyring, internkontroll og compliance er et område som styret legger stor vekt på. Banken har som mål å ha en moderat risikoprofil. Med risiko forstår vi alle forhold som kan hindre banken i å oppnå fastsatte strategier og målsettinger. Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av styret, ledelse og ansatte, anvendt i fastsettelse av strategi på tvers av virksomheten.

Internkontroll er en prosess, iverksatt, gjennomført og overvåket av styret, ledere og ansatte, utformet for å gi rimelig grad av sikkerhet for å oppnå foretakets mål. Den interne kontrollen er gjennomført og dokumentert i henhold til Finanstilsynets forskrift.

Styret har fastsatt "Strategi for risikostyring og internkontroll", og fått utarbeidet en egen instruks for risikostyring i banken.

Compliancerisiko er risikoen for at banken illegges offentlige sanksjoner, tap av konsesjon, økonomisk tap eller svekket omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover og regler.

Banken er opptatt av å ha gode rutiner for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Nye regler implementeres fortløpende i bankens rutiner og retningslinjer, og styret har fastsatt egen instruks for compliancefunksjonen i banken.

Kredittrisiko

Kredittrisiko kan defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Styret har utarbeidet styringsdokumentet; "Strategi og policy for kredittvirksomheten". Kredittrisikoen styres videre ved en egen detaljert Kredithåndbok utarbeidet av administrasjonen. Styret er opptatt av at størrelsen på enkeltengasjementer står i forhold til bankens egenkapital og kompetanse. Styret mottar jevnlig rapporter som viser porteføljeutvikling, største engasjement, engasjement med høy risikoklasse, utsatte misligholdte lån, overtrekk mv. På privatmarkedet er det i tillegg en egen oppfølging av retningslinjer fra Finanstilsynet vedrørende forsvarlig boligfinansiering. Det er ikke gjort noen endring i bankens kredittrisikoprofil i løpet av året. Styret anser kredittrisikoen som tilfredsstillende.

Markedsrisiko

Markedsrisiko kan defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Styret har utarbeidet styringsdokumentet; "Strategi for markedsrisiko". Dokumentet fastsetter rammer for eksponering innenfor de forskjellige områdene. Banken har en begrenset investering i aksjer og andre rentebærende verdipapirer som ved utgangen av 2017 var på 89,7 mill kr (71,3 mill kr), hvorav det meste er investeringer i samarbeidende selskap. Banken har kun ubetydelig valutarisiko vedrørende egen valutabeholdning.

Obligasjonsbeholdningen er ved utgangen av 2017 på 439,5 mill kr (399,1 mill kr). Denne er plassert i flytende rentepapirer og har begrenset renterisiko.

Banken handler ikke med derivater.

I 2017 var alle markedsposisjoner innenfor vedtatte rammer.

Styret anser markedsrisikoen som tilfredsstillende.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser.

Styret har utarbeidet styringsdokumentet; "Strategi for operasjonell risiko".

En vesentlig del av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Bankens har for en stor del utkontraktert IT-løsningene til Evry. Gjennom innkjøpssamarbeidet i DSS-gruppen arbeides det kontinuerlig med utvikling av kontinuitetsløsninger og katastrofeberedskap som er viktige for å sikre stabilitet og tilgjengelighet. Det arbeides også parallelt internt for å sikre tilstrekkelig kompetanse for å redusere den operasjonelle risikoen.

Bankens sikkerhetssystemer er omfattende og vedlikeholdes og testes periodisk.

Styret anser den operasjonelle risikoen som tilfredsstillende.

Renterisiko i bankporteføljen

Renterisiko i bankporteføljen kan defineres som risiko for tap som følge av ulik bindingstid knyttet til bankens innskudd- og utlånsportefølje.

Styringsdokumentet; "Strategi for markedsrisiko" inneholder også bestemmelser om renterisiko i bankporteføljen, og setter rammer for denne.

Renteendring i markedet vil påvirke bankens rentemargin positivt ved stigende rente og negativt med fallende rente. I en normal markedssituasjon vil renteendring likevel ikke påvirke rentemarginen i stor grad, ettersom banken i det alt vesentlige vil kunne foreta parallelle skift i rentenivået på innskudd og utlån.

Banken har ved utgangen av 2017 fastrentelån på 55,4 mill kr (73,1 mill kr). Det er noe renterisiko knyttet til bankens portefølje av fastrentelån.

Banken startet i 2017 med å tilby fastrente-innskudd. Ved nyttår var disse på 57,1 mill kr. Styret anser renterisikoen i bankporteføljen som tilfredsstillende.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko kan defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon mot:

- Store enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder
- Sikkerheter med samme risikoegenskaper

Styret har i styringsdokumentet; "Strategi og policy for kredittvirksomheten" fastsatt mål for bankens konsentrasjonsrisiko.

Ved utløpet av 2017 hadde banken ett engasjement som betegnes som stort ut fra Finanstilsynets retningslinjer, dvs. overstiger 10% av bankens ansvarlige kapital.

Geografisk er den vesentligste delen av virksomheten til banken knyttet til Flekkefjord og omkringliggende kommuner. Men en andel på 22,2% (23,3%) av låneporteføljen knyttet til utflyttere, kompenserer noe av denne risikoen. Flekkefjord har et differensiert næringsliv. Ser vi hele bankens markedsområde under ett, er avhengigheten av enkeltstående bedrifter eller bransjer tilfredsstillende. Nytt veisystem mellom kommunene i regionen har også lagt til rette for felles arbeidsmarked.

Styret anser konsentrasjonsrisikoen som tilfredsstillende.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Styret har utarbeidet styringsdokumentet; "Strategi og retningslinjer for likviditet".

Likviditet og funding er et sentralt område som vies stor oppmerksomhet både av styret og administrasjonen. Styret får hvert kvartal en likviditets- og fundingrapport til behandling. Denne viser bl.a. utviklingen i bankens likviditet målt i likviditetsindikatorer og LCR-indeks. I tillegg rapporteres utviklingen i bankens innskuddsdekning, oversikt antall store innskudd, likviditetsrammer, mv.

Ved å overføre boliglån innenfor 75 % av verdi til Verd Boligkreditt AS har banken anledning til å frigjøre kapital og bedre likviditets-situasjonen. Det er klargjort lån for et betydelig beløp som kan overføres om nødvendig. Bankens har også en kommitert trekkrettighet i DNB på 100 mill kr som ikke var benyttet ved utgangen av året. I tillegg kommer pantsetting

av obligasjoner i Norges Bank som gir tilgang til lån i Sentralbanken.

Banken er registrert på Nordic ABM som er en del av Oslo Børs ASA. Dette pålegger banken en del restriksjoner i forhold til informasjon til markedet, men gir fordeler ved at en del av de større investorene krever dette for å kjøpe bankens obligasjoner. Bankens gode soliditet har så langt gjort at det har vært lett å skaffe fremmed funding i markedet.

Styret følger nøye med på bankens likviditetssituasjon og anser likviditetsrisikoen som tilfredsstillende.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko kan defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.

Flekkefjord Sparebank legger vekt på i alle sammenhenger å opptre på en slik måte at en ikke kommer i en situasjon som er med på å svekke bankens omdømme. Banken har egne etiske retningslinjer, og har over tid satset på kompetanse og kunnskapsdeling blant ansatte. Sammen med andre samarbeidsbanker er det gjennomført en opplæringsprosess i forbindelse med autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere - AFR. Banken distribuerer ikke strukturerte produkter. Det er utarbeidet interne retningslinjer for egenhandel av verdipapirer og antihvitvask.

Før nye produkter innføres gjøres det en risikovurdering og det gis nødvendig opplæring. For å redusere omdømmerisikoen ivaretas all kommunikasjon med media av adm. banksjef, eller den han bemyndiger.

Basel II/Basel III – ICAAP

Myndighetene har i etterkant av siste finanskrise kommet med nye reguleringer for om mulig å unngå tilsvarende kriser i fremtiden. Nå sist som krav i henhold til Basel III-regelverket. Disse er todelt og stiller strengere krav både til kapitaldekning og likviditet. Flekkefjord Sparebank tilfredsstiller alle krav til kapitaldekning og likviditet som er innført.

Flekkefjord Sparebank benytter standard-metoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko etter kapitaldeknings-direktivet i Basel II- regelverket. I tråd med disse reglene skal banken jevnlig foreta en årlig vurdering av bankens totalkapitalbehov basert på den risikoprofil, samt styring og kontroll av risiko, som banken til enhver tid har. Dette kalles en ICAAP-prosess. Styret vedtok i

møte 08.05.2017 årets ICAAP- dokument for risikoprofil og nødvendig kapitalbehov i henhold til Finanstilsynets regelverk.

Offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravforskriften vedrørende Pilar III vil fremkomme på bankens nettside.

Etikk og hvitvasking

Etikk og tillit er viktige elementer i all virksomhet og i særdeleshet innen finans. Styret er opptatt av, og legger stor vekt på, å ha en høy etisk standard internt og i dialogen med kundene. Banken har utarbeidet egne etiske retningslinjer. Disse gjennomgås av alle ansatte med jevne mellomrom. Retningslinjene blir også gjennomgått med nye medarbeidere ved oppstart.

For å forhindre hvitvasking og terrorfinansiering har banken utarbeidet egne retningslinjer. I den verden vi nå lever blir dette et stadig viktigere tema også for en mindre sparebank som oss. Styret og bankens ledelse har stort fokus på å forhindre at vi bidrar til å finansiere terror og kriminalitet.

Personale, likestilling og arbeidsmiljø

Flekkefjord Sparebank hadde 35 fast ansatte medarbeidere ved utgangen av 2017. Omregnet i årsverk utgjør dette ca 31,5. Dette er en reduksjon på en ansatt fra året før. I tillegg kommer vaktmester i hel stilling.

Banken har som mål å arbeide for full likestilling mellom kvinner og menn på alle plan. Fordeling kvinner og menn er på henholdsvis 69% og 31%.

Det stilles stadig strengere krav til ansattes kompetanse. Styret ønsker at banken skal fremstå som en profesjonell rådgiver med høy servicegrad. Ved nyrekruttering stilles det normalt krav om kompetanse på høyskolenivå. Styret ønsker at kompetanseheving av bankens medarbeidere skal stå sentralt. Dette skjer både ved intern- og ekstern opplæring. Ved årsskiftet har banken 18 medarbeidere som har gjennomført ordinær AFR-opplæring og har autorisasjon som Finansiell Rådgiver.

Vårt mål er å opprettholde et arbeidsmiljø som er i samsvar med lover og regler for helse, miljø og sikkerhet. Arbeidsmiljøet i banken vurderes som godt. Det ble i slutten av 2017 gjennomført en egen arbeidsmiljøundersøkelse som viste stor grad av tilfredshet blant bankens medarbeidere.

Banken har egen bedriftslegeordning og har inngått IA-avtale (inkluderende arbeidsliv).

Sykefraværet, inkl. fravær for barns sykdom, var i 2017 på 1,7% (1,9%).

Det har ikke forekommet skader eller ulykker i 2017.

Flekkefjord Sparebank forurensrer ikke det ytre miljø utover det som skjer indirekte ved kjøp og bruk av reiser, energi, papir og andre forbruksgjenstander.

Banken har ingen pålegg fra offentlige myndigheter som ikke er fulgt opp.

Gaveutdeling

Flekkefjord Sparebank avsetter hvert år en del av bankens overskudd til fordeling av gaver til allmennyttige formål. Banken har ikke aksjonærer eller egenkapitalbeveiseiere. Det har derfor alltid - i god sparebankfilosofi – vært naturlig å gi noe tilbake til lokalsamfunnet omkring oss. Styret setter stor pris på det engasjementet og den store dugnadsinnsatsen som skjer i nærmiljøet og ønsker å støtte opp og bidra til å skape trivsel og velvære.

Det ble i regnskapet for 2016 avsatt et beløp på 5,5 mill kr til fordeling i 2017. Av dette ble kr 481.000 fordelt på i alt 107 lag og foreninger til i hovedsak driftsstøtte. Resten av beløpet blir utdelt i løpet av året til jubileumsgaver og forskjellige prosjektgaver. Det annonseres to ganger årlig etter aktuelle prosjekter og det ble i 2017 utdelt 26 prosjektgaver på til sammen ca 1 mill kr. I tillegg kommer større individuelle tildelinger som støtte til nytt orgel i Hidra kirke på kr 200.000.

Banken inngikk i 2017 en avtale på totalt 5,5 mill kr som hovedsponsor og kjøp av navnerettighetene til en ny flerbrukshall som er under planlegging i Flekkefjord. Navnet på hallen blir «Flekkefjord Sparebank Arena» når den står ferdig. Dette blir det største bidraget banken noen gang har vært med på til ett enkelt prosjekt. Bankens styre ser den planlagte hallen som en oppfølger til byens nye kultursenter som ble åpnet i 2016 og der banken også var største private bidragsyter.

I anledning Flekkefjord kommunes markering av sitt 175 års jubileum i august 2017 ble bankens gave «Rød løper» laget av byens egen kunstner Christian Sunde formelt åpnet. Gaven til en verdi av ca 2 mill kr ligger som en «løper» foran og inn i byens kultursenter og forteller utdrag av byens historie gjennom 175 år. Gaven har blitt særst godt mottatt og banken er stolt av resultatet.

Sponsoravtaler og bidrag

Som lokalbank er Flekkefjord Sparebank opptatt av å være en støttespiller og bidragsyter overfor lokalmiljøet. I tillegg til gaveutdeling er sponsing blitt en naturlig del av bankens virksomhet. I motsetning til ved gaver krever banken ved sponsing å få noe tilbake i form av profilering av forskjellige slag.

I 2017 har banken ytt ca 2,2 mill kr til sponsing av lag og foreninger samt annen støtte. Det legges stor vekt på at bidragene skal dekke ulike aktiviteter og skape engasjement og trivsel i bankens markedsområde.

Banken bidrar også til næringsutvikling i vårt lokalmiljø ved medlemskap i de lokale næringsforeningene. I tillegg bidrar banken med midler i flere større utviklingsprosjekter. I Flekkefjord er vi en stor bidragsyter til Smaabyprosjektet "Vilje til vekst" som er et samarbeid mellom Flekkefjord kommune og lokalt næringsliv. I Lund kommune er vi en betydelig bidragsyter i et prosjekt for sentrumsutvikling, mens vi i Kvinesdal kommune bidrar med midler til utvikling gjennom Kvinesdal Vekst. Det utarbeides en egen redegjørelse for bankens samfunnsansvar som offentliggjøres i forbindelse med årsrapporten.

Utsiktene for 2018

Flekkefjord Sparebank har som mål å opprettholde sin store markedsandel i Flekkefjord. I tillegg er det et mål å vokse videre i den øvrige del av Listerregionen, samt østre del av Rogaland. God service, hurtige beslutninger og kvalitet i arbeidet vektlegges som sentralt i bankens kundebehandling.

Også i 2018 ønsker styret at banken skal være en aktiv medspiller for utvikling og nyetablering i regionen. Å bidra til å skape nye arbeidsplasser er et prioritert mål. Flekkefjord Sparebank er utenom Siva og Vest-Agder Fylkeskommune, den største eieren i Lister Nyskaping som er Listerregionenes eget næringssselskap for vekst og utvikling.

Bankens utvikling er nært knyttet til at det lokale næringslivet sviver greit. Tendensen til usikkerhet knyttet til fall i oljesektoren ser ut til å være over og de fleste prognoser for fremtiden er positive.

Konkurransen om kundene er sterk og medfører fortsatt press mot bankens rentemargin.

Styret vil fortsatt prioritere konkurransedyktige betingelser, forsøke å øke andre inntekter, samt en fortsatt kostnadseffektiv drift. Innskudd og likviditet er to andre områder som styret vil ha fokus på også i året som kommer.

Takk

Styret vil takke bankens kunder, forretningsforbindelser og tillitsvalgte for godt samarbeid. En særlig takk til alle medarbeidere for flott innsats og godt samarbeid i året som er gått.

Flekkefjord, 31.desember 2017
19. februar 2018

I styret for Flekkefjord Sparebank;

Arne Ingebrethsen
Styreleder

Jan Sigbjørnsen
Nestleder

Hilde Marie Kjellesvig

Inger Marethe Egeland

Odd Erik Skogestad

RESULTATREGNSKAP PR. 31.12.2017

(alle tall i hele 1000 kr)

	Note:	2017	2016
Renteinntekter og lignende inntekter:			
Renter og lign.innt. av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.....		1.842	1.644
Renter og lign.innt. av utlån til og fordringer på kunder.....		159.431	149.455
Renter og lignende inntekter av sertifikater, Obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer.....		6.365	7.099
Andre renteinntekter o.l. inntekter		0	5
Sum renteinntekter og lignende inntekter.....		167.638	158.203
Rentekostnader og lignende kostnader:			
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner.....		316	379
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder.....		42.135	43.168
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		26.288	24.691
Andre rentekostnader og lignende kostnader.....		3.082	2.926
Sum rentekostnader og lignende kostnader.....		71.821	71.164
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter.....		95.817	87.038
Utbytte og andre innt. av verdipapirer med var. avkastning:			
Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning.....		4.828	6.824
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper.....	6	61	82
Inntekter av eierinteresser i konsernselskap.....	6	89	95
Sum utbytte og andre inntekter av verdip. med variabel avkastning.....		4.978	7.001
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester:			
Garantiprovisjon.....		605	692
Andre gebyrer og provisjonsinntekter.....	16,17	16.262	15.800
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester.....		16.866	16.492
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester:			
Andre gebyrer og provisjonskostnader.....		3.382	4.215
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester.....		3.382	4.215
Netto verdiendring og gevinst/tap av valuta og verdipapirer o.m.:			
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer.....	7	605	2.826
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med var. avkastning.....		148	346
Netto verdiendring og gevinst-/tap på valuta og finansielle derivater.....	4	1.019	856
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer.....		1.773	4.028
Andre driftsinntekter:			
Driftsinntekter faste eiendommer.....		103	134
Andre driftsinntekter.....		0	0
Sum andre driftsinntekter.....		103	134
Netto andre driftsinntekter		20.339	23.440
Sum driftsinntekter		116.156	110.478
Lønn og generell administrasjonskostnader:			
Lønn m.v.			
Lønn.....	13	19.352	19.406
Pensjoner.....	13	4.114	-12.559
Sosiale kostnader.....		5.997	4.389
Sum lønn m.v.....		29.463	11.236
Administrasjonskostnader.....		15.094	15.606
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader.....		44.557	26.842
Avskrivninger m.v. av varige driftsmidler og im. eiendeler:			
Ordinære avskrivninger.....	9	3.217	3.118
Sum avskrivninger m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler....		3.217	3.118

Andre driftskostnader:			
Driftskostnader faste eiendommer.....		1.217	1.347
Andre driftskostnader.....		5.382	5.009
Sum andre driftskostnader.....		6.600	6.356
Sum driftskostnader		54.374	36.316
Driftsresultat før tap		61.782	74.162
Tap på utlån, garantier m.v.:			
Tap på utlån.....	2	9.614	1.830
Tap på garantier.....	2	0	0
Kredittap på sertifikater, obl. og andre rentebærende verdipapirer.....		0	0
Sum tap på utlån, garantier m.v.		9.614	1.830
Nedskr. og gevinst/tap på verdipapirer som holdes på lang sikt:			
Nedskrivninger.....		0	-300
Gevinst/tap.....		61	728
Sum nedskrivninger og gevinst/tap på verdipapirer.....		61	428
Resultat av ordinær drift før skatt.....		52.229	72.760
Skatt på ordinært resultat:			
Skatt på ordinært resultat.....	10	13.119	16.321
Sum skatt på ordinært resultat.....		13.119	16.321
Resultat av ordinær drift etter skatt / Res. regnskapsåret.....		39.110	56.439
Overføringer:			
Overført fra gavefond	19	0	0
Sum overføringer		0	0
Disponeringer:			
Overført til sparebankens fond.....	19	34.110	50.939
Gaver.....	19	5.000	5.500
Sum disponeringer.....		39.110	56.439
Gjennomsnittlig forvaltning.....		6.396.049	6.078.365

BALANSE PR. 31.12.2017

(alle tall i hele 1000 kr)

Eiendeler:	Note:	31.12.2017	31.12.2016
Kontanter og fordringer på sentralbanker:			
Kontanter og fordringer på sentralbanker.....	4	82.802	76.101
Sum kontanter og fordringer på sentralbanker.....		82.802	76.101
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner:			
Utlån til og fordringer på kredittinst. uten avtalt løpetid/opsigelse.....		121.742	122.719
Utlån til og fordringer på kredittinst. med avtalt løpetid/opsigelse.....		13.600	13.600
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner.....		135.342	136.319
Utlån til og fordringer på kunder:			
Kasse-/drifts- og brukskreditter.....		1.122.351	1.102.184
Byggelån.....		95.029	97.321
Nedbetalingslån.....		4.526.613	4.316.191
Andre utlån.....		0	0
Sum utlån før spesifiserte og uspesifiserte tapsavsetninger.....	2	5.743.993	5.515.695
- Nedskrivninger på individuelle utlån.....	2	-19.351	-11.378
- Nedskrivninger på grupper av utlån.....	2	-17.200	-16.500
Sum netto utlån og fordringer på kunder.....		5.707.443	5.487.817
Overtatte eiendeler			
Overtatte eiendeler	2	0	0
Sum overtatte eiendeler		0	0
Sertifikater, obl. og andre rentebærende verdipapirer:			
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige.....	8	39.881	39.881
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre.....	8	399.649	359.229
Sum sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer.....		439.529	399.109
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning:			
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis.....	6	89.668	71.271
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning.....		89.668	71.271
Eierinteresser i tilknyttede selskaper:			
Eierinteresser i tilknyttede selskaper.....	6	2.418	2.357
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper.....		2.418	2.357
Eierinteresser i konsernselskaper:			
Eierinteresser i andre konsernselskaper.....	6	268	269
Sum eierinteresser i konsernselskaper.....		268	269
Immaterielle eiendeler:			
Utsatt skattefordel.....	10	1.031	1.672
Andre immaterielle eiendeler.....	9	2.428	2.804
Sum immaterielle eiendeler.....		3.458	4.476
Varige driftsmidler:			
Maskiner, inventar og transportmidler.....	9	4.655	1.895
Bygninger og andre faste eiendommer.....	9	7.287	5.665
Andre varige driftsmidler	9	3.457	1.370
Sum varige driftsmidler.....		15.399	8.930
Andre eiendeler:			
Andre eiendeler.....		76	95
Sum andre eiendeler.....		76	95
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostn. og opptjente inntekter:			
Opptjente ikke mottatte inntekter.....		8.403	7.700
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser.....	13	0	0
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader.....		0	0
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostn. og opptjente inntekter.....		8.403	7.700
SUM EIENDELER		6.484.808	6.194.443

GJELD OG EGENKAPITAL:**GJELD:****Gjeld til kredittinstitusjoner:**

Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner u/ avtalt løpetid/opsigelse.....	15	0	0
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner m/ avtalt løpetid/opsigelse.....	15	2.500	8.500
Sum gjeld til kredittinstitusjoner.....		2.500	8.500

Innskudd fra og gjeld til kunder:

Innskudd fra og gjeld til kunder u/ avtalt oppsigelse.....	15	3.017.061	2.967.030
Innskudd fra og gjeld til kunder m/ avtalt oppsigelse.....	15	1.133.979	1.034.831
Sum innskudd fra og gjeld til kunder.....	5	4.151.039	4.001.861

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	15	0	0
Obligasjonsgjeld	15	1.553.236	1.444.427
Sim gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		1.553.236	1.444.427

Annen gjeld:

Annen gjeld (inkl. påløpt ikke ilignet betalbar skatt).....	15	28.883	26.093
Sum annen gjeld.....		28.883	26.093

Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter:

Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter.....		9.549	8.521
Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter.....		9.549	8.521

Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser:

Pensjonsforpliktelser.....	13	639	190
Utsatt skatt.....	10	0	0
Spesifiserte avsetninger på garantiansvar.....	2	0	0
Uspesifiserte avsetninger på garantiansvar.....	2	0	0
Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser.....		0	0
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser.....		639	190

SUM GJELD.....		5.745.846	5.489.591
----------------	--	-----------	-----------

EGENKAPITAL:**Opptjent egenkapital:**

Sparebankens fond.....	19	733.961	699.852
Gavefond.....	19	5.000	5.000

SUM EGENKAPITAL.....		738.961	704.852
----------------------	--	---------	---------

SUM GJELD OG EGENKAPITAL.....		6.484.808	6.194.443
-------------------------------	--	-----------	-----------

POSTER UTENOM BALANSEN:**Betingede forpliktelser:**

Garantiansvar overfor Sparebankenes Sikringsfond.....	11	0	0
Garantiansvar.....	11	41.127	40.654
Pantstillelser.....	12	325.000	285.000
Forpliktelser.....	2	682.062	685.696

Flekkefjord, 31.12.2017 / 19.02.2018

Arne Ingebrethsen
styreleder

Hilde Marie Kjellesvig

Inger Marethe Egeland

Jan Sigbjørnsen
nestleder

Odd Erik Skogestad

Jan Kåre Eie
adm. banksjef

KONTANTSTRØMOPPSTILLING 2017

Oppstillingen er gjort etter det som kan betegnes som "den indirekte metoden"

(alle tall i hele 1000 kroner)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Resultat før skattekostnad	52.228	72.760
Periodens betalte skatt	-12.581	-11.264
Tap(+) /gevinst (-) ved salg av anleggsmidler	0	0
Ordinære avskrivninger	3.217	3.118
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalt i pensjonsordninger	449	-17.194
Endring i utlån til kunder før individuelle og gruppevise tapsnedskrivninger	0	0
Endring tapsavsetning	8.673	-605
Gevinst/tap ved salg/nedskrivning verdipapirer m.m.	-209	-774
Innarbeidet resultat datterselskap etter egenkapitalmetoden	-61	44
Gaver og/eller overført gavefond	-5.000	-5.500
Tilført fra årets drift	46.716	40.585
Endring i annen gjeld og påløpte kostnader	3.922	1.593
Endring i andre eiendeler og opptjente inntekter	-684	262
Endring i utlån til kunder før individuelle og gruppevise nedskrivninger	-228.298	-98.377
Endring utlån til kredittinstitusjoner	976	-69.106
Endring kortsiktige verdipapir	-40.420	27.320
Endring innskudd fra og gjeld til kunder	149.179	145.830
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter (A)	-68.609	48.107
Investering, påkostning bygg	-4.659	-449
Investeringer i andre varige driftsmidler	-3.635	-915
Investeringer i immaterielle eiendeler	-1.015	-59
Innbetaling vedrørende overtatte eiendeler	0	200
Innbetalinger ved salg av driftsmidler	0	0
Investering i datterselskap og tilknyttet selskap	0	0
Investering i aksjer og andeler i andre foretak	-18.249	-21.432
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	60	1.456
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	-27.498	-21.199
Endring gjeld til kredittinstitusjoner	-6.000	-1.500
Endring verdipapirgjeld	108.809	-24.751
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	102.809	-26.251
Sum endring likvider (A+B+C)	6.702	656
Likviditetsbeholdning 1.1	76.101	75.445
Likviditetsbeholdning pr 31.12	82.803	76.101

TILLEGGSOPPLYSNINGER GITT SOM NOTER

Note 1. Regnskapsprinsipper

Generelle prinsipper

Bankens årsoppgjør er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapslov, forskrift om årsregnskap for banker, øvrige lover og bestemmelser og god regnskapsskikk for øvrig.

Det er under den enkelte note redegjort for de benyttede regnskapsprinsipper.

Alle tall er oppgitt i 1000 kr så sant det spesifikt ikke er angitt noe annet.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i balansen. Opptjente ikke betalte inntekter inntektsføres og føres opp som et tilgodehavende i balansen. Etableringsgebyr er av en slik størrelse at de ikke overstiger kostnaden forbundet med etablering av lån/kreditt.

Regnskapsmessig behandling av aksjer i konsern- og datterselskap

Banken eier aksjer i selskap av et omfang som gjør at banken har både tilknyttede selskaper og datterselskap. Tilknyttede selskaper og datterselskap er innarbeidet i regnskapet etter egenkapitalmetoden. Konsernregnskap utarbeides ikke. Et konsernregnskap antas ikke å ville gi regnskapets lesere økt informasjonsverdi pga de små tall datterselskapet representerer. Sett i forhold til balansesum, omsetning, egenkapital og resultat vil et eventuelt konsernregnskap påvirkes i helt ubetydelig grad. Utarbeidelse av konsernregnskap vil i slike tilfeller heller redusere enn øke informasjonsverdien. Se note 6.

Sikringsvurdering

Banken har ikke foretatt sikringsforretninger. Dersom slik forretning eventuelt foretas, vurderes denne i sammenheng med underliggende objekt.

Finansielle derivater

Banken har p.t. ikke finansielle derivater. Jfr. note 5.

Leasing og factoring

Banken har ingen inngåtte leasing- eller factoringavtaler.

Offentliggjøring av annen informasjon i henhold til kapitaldekningsforskriften

I henhold til forskrift om kapitalkrav for banker, mv. (kapitalkravsforskriften) § 45-1 skal banken offentliggjøre utvidet informasjon rundt risikostyring og kapitaldekning minst en gang årlig. Informasjonen kan gis i bankens årsrapport, eller som et eget dokument som offentliggjøres på internettsider samtidig med årsrapporten. Banken har valgt å offentliggjøre informasjonen i et eget dokument benevnt Basel II Pilar III. I en viss grad er det sammenfallende informasjon som i notene. Se note 19.

Pensjoner

Banken har innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte.

Pensjonspremien kostnadsføres når den påløper.

Videre har banken usikrede pensjonsforpliktelser i form av medlemskap i AFP-ordning. Denne er ikke balanseført.

Note 2. Tap og tapsnedskrivninger

Begrepet engasjement defineres som garantier, kausjonsansvar, bevilgede rammekreditter og nedbetalingslån innbefattet opptjente, men ikke betalte renter, gebyrer og provisjoner.

Vurdering og verdsettelse av engasjement

Banken har utarbeidet interne rutiner for vurdering av engasjementer etter retningslinjer gitt av Finanstilsynet. Tapsnedskrivninger blir gjennomført når det antas at debitor ikke vil være i stand til å innfri sine forpliktelser og hvor pant og annen sikkerhet ikke vil dekke lånet ved en realisasjon. Videre tar man hensyn til kundens generelle økonomiske situasjon. Banken har risikoklassifisert alle kunder. Det henvises til note 3c angående risikoklasser.

Prinsipper for vurdering av misligholdte engasjement

Et engasjement blir vurdert som misligholdt dersom låntakeren ikke kan betale forfalte terminer, eller overtrekk ikke er inndekket innen 90 dager. Låntakerens tilbakebetalingsevne og sikkerhet avgjør hvorvidt et tap må påregnes. Dersom tap beregnes eller konstateres blir det vurdert om man skal stoppe inntektsføring av rente i bankens regnskap, helt eller delvis. Tapsavsetninger bokføres etter gjeldende utlånsforskrift.

Prinsipper for vurdering av engasjement som ikke er misligholdt

Banken foretar hvert kvartal en vurdering av utlåns- og garantiporteføljen. Faktorer som påvirker tapsvurderingen er; vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold og andre vesentlige kontraktsbrudd. Dersom denne gjennomgang viser at tap kan påregnes, bokføres tapsnedskrivninger i bankens regnskap i samsvar med Finanstilsynets utlånsforskrift.

Overtatte eiendeler

Eiendeler som overtas som følge av misligholdte engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle balanseposten.

Konstaterte tap

Tap på et engasjement som er konstatert ved konkurs, ved stadfestet akkord, ved utleggsforretning som ikke har ført frem, ved rettskraftig dom, eller for øvrig ved at institusjonen har gitt avkall på engasjementet eller del av dette, eller at engasjementet vurderes som tapt av banken.

Individuelle tapsnedskrivninger

Avsetning til dekning av påregnelige tap på engasjementer som på balansedagen er identifisert som tapsutsatte.

Gruppenedskrivninger

Nedskrivning til dekning av tap som på grunn av forhold som foreligger på balansedagen, må påregnes å inntreffe på engasjementer som ikke er identifisert og vurdert etter regler om individuelle tapsnedskrivninger.

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og lånetype. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, kontantdepot eller avtale om motregning osv. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, eksempelvis bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning. Det tas videre hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, for eksempel konsesjonsbetingelser eller servitutter.

Bokført virkelig verdi av utlån til kunder

Markedspriser benyttes ved prising av utlån til kredittinstitusjoner og kunder. Banken har et ubetydelig utlånsbeløp med fast rente i sin portefølje. Virkelig verdi av utlån tilsvarer derfor porteføljens bokførte verdi. Verdien av nedskrevne engasjementer fastsettes ved neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

Note 2a. Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko

Eksponering ¹⁾	2017	2016
Bokført verdi lån før tapsnedskrivninger	5.743.993	5.515.695
Bokført verdi garantier før tapsnedskrivninger	41.127	40.654
Ikke opptrukne kredittrammer	<u>682.062</u>	<u>685.696</u>
Maksimal eksponering	6.467.182	6.242.045

1) Det er ikke tatt hensyn til foretatte tapsnedskrivninger ved beregningen.

Banken har pr 31.12.17 overført lån og kreditter til Verd Boligkreditt AS for 967,2 mill kr. Pr 31.12.16 utgjorde overførte lån og kreditter kr 800,6 mill kr. Ved overflytting til Verd boligkreditt AS har bankene et ansvar for selv å finansiere 10 % av de overførte lånene. Pr 31.12.17 utgjorde Flekkefjord Sparebank sin finansiering av Verd Boligkreditt AS 97,1 mill kr mot 80,6 mill kr pr 31.12.16. Fordringen mot Verd Boligkreditt AS er bokført under "Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner". Se for øvrig note 11 om øvrig ansvar ovenfor Verd Boligkreditt AS.

Note 2b. Individuelle- og gruppevis nedskrivninger utlån og garantier

	Individuelle nedskrivninger utlån		Gruppe- nedskrivninger utlån	
	2017	2016	2017	2016
Tapsavsetning 01.01.	11.378	11.983	16.500	13.400
- Konstaterte tap i perioden	697	1.803	0	0
+ Økte avsetninger i perioden	800	1.087	0	0
+ Nye avsetninger i perioden	7.908	1.181	0	3.600
+ Periodens endring i amortiseringer	3	-640	0	0
- Tilbakeført i perioden	<u>41</u>	<u>430</u>	<u>0</u>	<u>500</u>
= Tapsavsetning 31.12.	19.351	11.378	<u>16.500</u>	<u>16.500</u>
I prosent av samlede utlån	<u>0,34 %</u>	<u>0,21 %</u>	<u>0,30 %</u>	<u>0,30 %</u>

Tapsnedskrivninger fordelt på sektor/næring

Næring	2017			2016		
	Utlån	Mislighold	Tapsutsatt	Utlån	Mislighold	Tapsutsatt
Primærnæringer	0	0	0	0	0	0
Industri	8.477	0	8.477	987	0	987
Bygg og anleggsvirksomhet	329	329	0	526	329	197
Varehandel/overnatting/servering	698	0	698	193	0	193
Transport	0	0	0	0	0	0
Informasjon og kommunikasjon	0	0	0	0	0	0
Eiendom	8.071	0	8.071	8.071	822	7.249
Tjenesteytende næringer ellers	<u>454</u>	<u>0</u>	<u>454</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Personmarked	<u>1.321</u>	<u>159</u>	<u>1.162</u>	<u>1.600</u>	<u>285</u>	<u>1.315</u>
Sum	<u>19.350</u>	<u>488</u>	<u>18.862</u>	<u>11.377</u>	<u>1.436</u>	<u>9.941</u>

Banken har i tillegg gruppenedskrivninger utlån på 17,2 mill. kr (jfr. ovenfor). Disse er avsatt for å fange opp en generell ikke avdekket risiko i utlånsmassen ved årsskiftet, og er ikke fordelt etter sektor / næring.

Note 2c. Tap (gevinst) på utlån og garantier i resultatregnskapet

Tapskostnad	2017	2016
Endring individuelle nedskrivninger	7.970	35
Endring amortisering individuelle nedskrivninger	294	133
Endring i gruppevis nedskrivninger	700	0
+ Konstaterte tap i året	698	1.981
- Inngått på tidligere konstaterte tap	<u>47</u>	<u>319</u>
= Tap på utlån/garantier i resultatregnskapet	<u>9.615</u>	<u>1.830</u>

Konstaterte tap	2017	2016
Tidligere individuelle tapsnedskrivninger	707	1.803
Tidligere gruppevis tapsnedskrivninger	<u>1</u>	<u>178</u>
Sum konstaterte tap	<u>708</u>	<u>1.981</u>

Note 2d. Mislighold

Misligholdte engasjementer	2017	2016	2015	2014	2013
Brutto misligholdte engasjementer	8.259	5.015	15.327	14.706	2.501
- Individuelle tapsnedskrivninger	<u>488</u>	<u>1.314</u>	<u>561</u>	<u>4.103</u>	<u>1.711</u>
Netto misligholdte engasjementer	<u>7.771</u>	<u>3.701</u>	<u>14.766</u>	<u>10.603</u>	<u>790</u>

Ikke misligholdte engasjementer	2017	2016	2015	2014	2013
Øvrige engasjementer m/avsetning	65.323	20.792	24.743	17.387	22.764
- Individuelle tapsnedskrivninger	<u>18.863</u>	<u>10.064</u>	<u>11.422</u>	<u>8.929</u>	<u>8.883</u>
Netto øvrige engasjement m/avset.	<u>46.460</u>	<u>10.728</u>	<u>13.321</u>	<u>8.458</u>	<u>13.881</u>

Note 2e. Forfalte utlån uten nedskrivninger

Tabellen viser forfalte beløp (over 30 dager) på utlån og overtrekk på kreditter/innskudd fordelt på antall dager etter forfall. Forfalte lån hvor det er foretatt nedskrivning er ikke inkludert i tabellen.

Forfalt/Overtrukket i antall dager	2017	2016
Forfalte engasjement 1-3 mnd.	6.040	14.587
Forfalte engasjement 3-6 mnd.	3.411	80
Forfalte engasjement 6-12 mnd.	3.760	0
Forfalte engasjement over 12 mnd.	<u>33</u>	<u>129</u>
Sum forfalte engasjement	<u>13.244</u>	<u>14.796</u>

Note 2f. Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap

	2017	2016
Resultatførte renter	20	20

Note 2g. Overtatte eiendeler:

	2017	2016
Overtatt eiendom for videresalg	0	0

Note 3. Utlån og garantier fordelt på sektor/næring, geografisk område og risikoklasse

Med bevilgning menes potensiell eksponering eller innvilget ramme.

Note 3a. Utlån og garantier fordelt på sektor/næring

Utlån fordelt på sektor/næring	2017		2016	
	Utlån	Bevilg.	Utlån	Bevilgn.
Primærnæringer	131.696	142.820	108.280	117.468
Industri	119.862	176.310	96.789	163.588
Bygg og anleggsvirksomhet	127.470	154.936	119.608	144.092
Varehandel og overnatting/servering	82.395	103.448	83.274	106.786
Transport	49.694	54.283	51.054	57.677
Informasjon og kommunikasjon	8.018	9.650	10.515	11.568
Eiendom	478.562	526.838	476.561	499.675
Tjenesteytende næringer ellers	182.253	198.528	177.180	196.276
Sum næring	1.179.950	1.366.813	1.123.261	1.297.130
Personmarked	4.564.043	5.049.554	4.392.434	4.893.179
Sum utlån totalt	5.743.993	6.416.367	5.515.695	6.190.309
Netto forpliktelse utlån	672.374		674.614	

Garantier fordelt på sektor/næring	2017		2016	
	Garantier	Potensiell	Garantier	Potensiell
Primærnæringer	343	343	217	217
Industri	2.023	2.523	2.875	3.376
Bygg og anleggsvirksomhet	8.917	17.135	8.125	17.024
Varehandel og overnatting/servering	2.836	2.836	2.973	2.973
Transport	7.530	7.530	7.461	7.461
Informasjon og kommunikasjon	0	0	0	0
Eiendom	10.312	11.282	10.002	11.685
Tjenesteytende næringer ellers	344	344	344	344
Sum næring	32.305	41.993	31.997	43.080
Personmarked	8.822	8.822	8.657	8.657
Sum garantier totalt	41.127	50.815	40.654	51.737
Netto forpliktelse garantier	9.688		11.082	

Note 3b. Utlån og garantier fordelt på geografiske områder:

Kommune	2017		2016	
	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier
Flekkefjord m/nabokommuner	4.468.476	39.873	4.231.391	39.581
Øvrige kommuner	1.275.517	1.254	1.284.304	1.073
Sum	5.743.993	41.127	5.515.695	40.654

Inntekter av bankens utlån og garantier avviker ikke ut fra kundens bosted. Banken anser ikke at det er vesentlig ulik risiko knyttet til forskjellige geografiske områder.

Note 3c. Utlån og garantier fordelt etter risikoklasser

Banken risikoklassifiserer alle kunder ved hjelp av en scoremodell. Noen kunder vil likevel fremstå som uklassifisert, bla. nye kunder.

Risikoklasser	Utlån	Garantier	Bevilgn. *)	Spes. tap
Lav risiko	4.239.497	24.907	4.778.873	0
Normal risiko	960.924	7.996	1.012.251	0
Høy risiko	337.792	2.259	397.770	19.351
Uklassifisert	205.780	5.965	217.785	0
Sum	<u>5.743.993</u>	<u>41.127</u>	<u>6.406.679</u>	<u>19.351</u>

*) Med bevilgning menes potensiell eksponering eller innvilget ramme.

Oversikten viser at risikobildet er tilnærmet det samme som ved forrige årsskifte.

Prising av næringslivsengasjementene er i bankens prisliste direkte knyttet til den klassifisering som foretas. For personkunder er prisingen fullt ut knyttet til den sikkerhet som tilbys og som er lagt til grunn i den klassifiseringsmatrisen som er vist ovenfor.

Banken forventer at nivået for fremtidige tap ikke skal overstige i gjennomsnitt 0,2 % av brutto utlån sett over en 3-års periode. Til grunn for denne vurdering er lagt nåværende risikoklassifisering som vist ovenfor. I tillegg kommer de erfaringer banken har ved størrelsen på konstaterte tap de senere år. Vurderingen er i tillegg basert på nåværende kunde- og utlånssammensetning. Forventede tap kan i all hovedsak relateres til de engasjementer som er klassifisert i gruppen "høy risiko" som også er de lån som gjennom bankens prissystem gir de høyeste renteinntektene.

Note 4. Eiendeler i utenlandsk valuta - valutarisiko

Eiendeler i utenlandsk valuta består av bankens kontantbeholdning som ved årsskiftet var på 1,4 mill. kr. Beholdningen er omregnet til NOK etter offisielle midtkurser pr 31.12.2017, og ligger innenfor den av styret fastsatte grense for beholdningens størrelse.

Banken har dessuten lånegarantier i utenlandsk valuta. Disse er omregnet til NOK og inngår i oversikten i note 11. I bankens sikkerhet for disse garantiene er det tatt hensyn til mulige svingninger i valutakursen. Bankens valutarisiko er som følge av det som er nevnt ovenfor meget begrenset.

Det er i året resultatført en valutagevinst på 1 mill. kr knyttet til agio.

Note 5. Restløpetid og renteendringstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter

Likviditetsrisiko

Risikoen for at banken ikke kan gjøre opp for sine forpliktelser rettidig ansees som liten.

Innskuddene står for 72,3 % av brutto utlån i balansen, mot 72,6 % forrige årsskifte. I tillegg har banken en stor egenkapital som delvis er plassert i lett omsettelige verdipapirer.

For å få tilgang til trekkrettigheter i Norges Bank må det stilles pant i verdipapirer, jfr. note 12. Vår trekkrettighet utgjør pr 31.12. i alt ca. 309 mill. kr. Ved årsskiftet var ingenting av denne utnyttet. Normalt benyttes denne lite og fungerer som en likviditetsreserve for banken.

I tillegg har vi kommiterte og ukommiterte trekkrettigheter og låneadgang i DNB som ikke er trukket på pr årsskiftet.

Banken har også klargjort lån for overføring til Verd Boligkreditt AS på ca. 1.477 mill. kr. Disse lånene kan om nødvendig raskt overføres til Verd og skaffe banken nødvendig likviditet. Ved

overflytting til Verd boligkreditt AS har bankene et ansvar for selv å finansiere 10 % av de overførte lånene.

Restløpetid på eiendels- og gjeldsposter

Eiendeler	Sum	<1 m	1-3 m	3-12 m	1-5 år	>5 år	Uten
Kontanter og fordr. sentralbanker	82.802	82.802	0	0	0	0	0
Utlån til og fordringer på kredittins.	135.342	24.663	0	0	13.600	0	97.079
Utlån til og fordringer på kunder	5.707.443	19.413	38.691	175.528	867.050	3.425.003	11.181.758
Obligasjoner og sertifikater	439.529	0	10.013	95.258	314.258	20.000	0
Øvrige eiendeler m/u restløpetid	119.692	8.403	0	0	1.030	0	110.259
Sum eiendeler	6.484.808	135.281	48.704	270.786	1.195.938	3.445.003	1.389.096

Gjeld og EK	Sum	<1 m	1-3 m	3-12 m	1-5 år	>5 år	Uten
Gjeld til kredittinstitusjoner	2.500	2.500	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	4.151.039	3.883.828	267.211	0	0	0	0
Verdipapirgjeld	1.553.236	0	226.989	0	1.326.247	0	0
Øvrig gjeld m/u restbeløp	39.071	5.139	6.061	6.061	0	0	21.810
Egenkapital	738.962	0	0	0	0	0	738.962
Sum gjeld og egenkapital	6.484.808	3.891.467	500.261	6.061	1.326.247	0	760.772

Netto likviditetseksposering	0	-3.756.186	-451.557	264.725	-130.309	3.445.003	628.324
-------------------------------------	----------	-------------------	-----------------	----------------	-----------------	------------------	----------------

Renterisiko

Sannsynlig tidspunkt for renteforandring er de oppgitte intervaller for innskudd i andre finansinstitusjoner og lån og innskudd fra Norges Bank.

Banken tilbyr p.t. ikke fast rente for innskudd, og har kun et ubetydelig beløp på utlån med fast rente. Sannsynlig tidspunkt for renteendring vil kun begrenses av normal varslings tid.

Som følge av dette vil bankens renterisiko på innlån- og utlånsvirksomheten være begrenset til eventuell forskjell i varslingsperioder.

Lån og innskudd med Nibor-rente benyttes i en viss grad. Det er noe renterisiko knyttet til om renten på disse utvikler seg i takt med øvrige renter i markedet og styringsrenten til Norges Bank. Banken har i tillegg en renterisiko knyttet til beholdningen av sertifikater og obligasjoner. Denne måles jevnlig og rapporteres til bankens styre. Ved årsskiftet var rentefølsomheten ved 1 % renteendring ca. 0,63 mill. kr. Sett i forhold til bankens soliditet anses nåværende risiko akseptabel. Beholdningens durasjon var på samme tidspunkt på 0,14.

Rentebindingstid på eiendels- og gjeldsposter

Eiendeler	Sum	<1 m	1-3 m	3-12 m	1-5 år	>5 år	Uten
Kontanter og fordr. sentralbanker	82.802	82.802	0	0	0	0	0
Utlån til og fordringer kredittinst.	135.342	0	110.680	0	0	0	24.662
Utlån til og fordringer på kunder	5.707.443	4.471.297	5.771	11.542	37.075	0	1.181.758
Obligasjoner og sertifikater	439.529	0	439.529	0	0	0	0
Øvrige eiendeler m/u restløpetid	119.692	0	0	0	0	0	119.692
Sum eiendeler	6.484.808	4.554.099	555.980	11.542	37.075	0	1.326.112

Gjeld og EK	Sum	<1 m	1-3 m	3-12 m	1-5 år	>5 år	Uten
Gjeld til kredittinstitusjoner	2.500	2.500	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder ¹⁾	4.151.039	3.883.828	267.211	0	0	0	0
Verdipapirgjeld	1.553.236	0	1.553.236	0	0	0	0
Øvrig gjeld m/u restbeløp	39.071	0	6.061	6.061	0	0	26.949
Egenkapital	738.962	0	0	0	0	0	738.962
Sum gjeld og egenkapital	6.484.808	3.886.328	1.826.508	6.061	0	0	765.911

Netto likviditetseksposering	0	677.771	-1.270.528	5481	37.075	0	560.201
-------------------------------------	----------	----------------	-------------------	-------------	---------------	----------	----------------

Finansielle derivater

Banken har p.t. ingen finansielle derivater.

Valutarisiko

Banken har minimalt med valutarisiko. Jfr. note 4.

Note 6. Aksjer**Note 6a. Aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning**

Banken har ikke handelsportefølje. Aksjer er ført delvis som omløpsmidler og anleggsmidler. Investeringene er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Ved uvesentlige avvik foretas det ikke endringer i forbindelse med årsavslutningen. Virkelig verdi (markedsverdi) er benyttet der slik foreligger. Anskaffelseskost tilsvarer bokført verdi.

Aksjer og andeler kortsiktig plassert

Selskapets navn	Org.nr.	Eier-andel	Antall	Bokført verdi	Virkelig verdi
<u>Børsnoterte:</u>					
DNB ASA	981 276 957	0,01 %	146.666	3.711	22.337
Sparebanken Vest (EK-bevis)	832 554 332	0,26 %	152.826	5.642	8.329
Sandnes Sparebank (EK-bevis)	815 691 161	0,06 %	13.606	695	745
Sparebanken Sør (EK-bevis)	937 894 538	0,33 %	52.140	4.053	5.423
<u>Fondsandeler:</u>					
DNB Global	971 582 774		259	75	1.182
DNB Health Care	981 945 298		4.081	499	1.156
SKAGEN Tellus	990 009 651		33.557	3.545	3.994
Sum børsnoterte og fondsandeler				18.220	43.166

Aksjer og andeler langsiktig plassert

Selskapets navn	Org.nr.	Eier-andel	Antall	Bokført verdi	Virkelig verdi
Kredittforeningen for Sparebank 1)	986 918 930	1,84 %	920	948	1.034
Balder Betaling AS ¹⁾	918 693 009	1,64 %	164	2.217	3.468
BankAxept AS 1)	883 982 282	0,17 %	170	85	2.762
BankID Norge AS 1)	913 851 080	0,13 %	65	103	585
Brage Finans AS 1)	995 610 760	1,70 %	1.334.950	11.304	14.017
DSS AS 1)	917 153 949	11,11 %	1	5	5
Eiendomskreditt AS 1)	979 391 285	1,85 %	79.121	8.151	9.407
Fjord Invest SørVest AS 1) 2)	990 311 528	3,66 %	2.400.000	0	0
Frende Holding AS 1)	991 410 325	0,89 %	60.482	7.545	13.626
Norne Eierselskap AS 1)	989 167 677	1,54 %	2.748.915	900	900
Spama AS 1)	916 148 690	0,58 %	184	20	292
Verd Boligkreditt AS 1)	994 322 427	10,30 %	38.608	39.933	41.219
Andre aksjer (7 selskap) 1)	-			237	446
Sum				71.448	87.761

Sum aksjer og andeler	89.668	130.927
------------------------------	---------------	----------------

Bevegelse gjennom året	IB	Tilgang	Avgang	Nedskr.	UB
Sum langsiktige plasseringer	53.356	18.092	0	0	71.448

- 1) Virkelig verdi på aksjer, som ikke omsettes i regulert marked, er fastsatt basert på kjente omsetningskurser, verddivurderinger eller basert på andel av selskapets bokført egenkapital.
- 2) Banken har kommitert seg for innbetaling av aksjekapital totalt kr 3.000.000,-. Det er pr 31.12.17 innbetalt kr 2.400.000,-.

Note 6b. Aksjer og andeler i tilknyttede selskaper og datterselskaper

Aksjene i Flekkefjord Megleren AS (datterselskap) er innarbeidet etter egenkapitalmetoden. Det samme er aksjene i Flekkefjord Parkeringsselskap AS (tilknyttet selskap) og Kilen Eiendom AS (tilknyttet selskap). Innarbeidelsen har skjedd med utgangspunkt i selskapenes foreløpige regnskaper pr 31.12.2017.

Selskapets navn	Flekkefjord Megleren AS		Flekkefjord Parkerings- selskap AS		Kilen Eiendom AS	
Forretningsadresse	Flekkefjord		Flekkefjord		Flekkefjord	
Anskaffelsestidspunkt	12.07.2000		31.03.2000		18.08.2010	
Eierandel	50,993 %		41,17 %		50,00 %	
Stemmeandel	50,993 %		41,17 %		50,00 %	
Egenkapital på anskaffelsestidsp. (100 %)	224		7.700		1.000	
Egenkapital ifølge siste regnskap (100 %) ¹⁾	527		5.854		16	
Resultat ifølge siste regnskap (100 %)	186		246		-3	
Årets resultat						
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Vår andel av årets resultat ²⁾	<u>89</u>	<u>95</u>	<u>63</u>	<u>83</u>	<u>-2</u>	<u>-2</u>
<u>Beregning av balanseført verdi</u>						
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
IB 01.01.	268	394	2.347	2.264	10	11
+ Tilbakeført egenkapital	0	0	0	0	0	0
+ Årets resultat ²⁾	89	95	63	83	-2	-1
Mottatt utbytte	<u>89</u>	<u>221</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
UB 31.12.	<u>268</u>	<u>268</u>	<u>2.410</u>	<u>2.347</u>	<u>8</u>	<u>10</u>
Mellomværende ³⁾						
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Fordring på selskap ⁴⁾	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>13.150</u>	<u>13.450</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Gjeld til selskap	<u>2.078</u>	<u>5.428</u>	<u>3.135</u>	<u>2.784</u>	<u>19</u>	<u>23</u>
Garantier stilt overfor selskapet	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>368</u>
Renteinntekter fra selskap	0	0	321	354	0	0
Renteutgifter til selskap	55	83	32	32	0	0

1) Før disponering av overskudd.

2) Korrigert for reelt resultat i 2016.

3) Mellomværende er renteberegnet på ordinære forretningsmessige vilkår.

4) Vedr. Flekkefjord Parkeringsselskap AS: Lån som forfaller lengre frem enn 1 år er kr 12.850'.

Note 7. Sertifikater og ihendehaverobligasjoner

Verdsettelse:

Bankens sertifikater og ihendehaverobligasjoner er klassifisert som omløpsmidler. Beholdningen er vurdert som en samlet portefølje til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansetidspunktet. Virkelig verdi (markedsverdi) er benyttet der slik foreligger. Ingen av verdipapirene er i utenlandsk valuta og alle papirene er børsnotert.

Portefølje	2017	2016
Anskaffelseskost	436.013	396.698
Markedsverdi	436.493	395.851
Pålydende verdi	435.000	395.000
Bokført verdi før nedskrivning	436.013	396.698
Nedskrivning	584	1.689

Risikovektet portefølje	2017	2016
0 %	39.881	39.881
10 %	315.412	275.081
20 %	0	0
50 %	0	0
100 %	80.137	80.047
Sum portefølje fordelt etter risikovekt	435.429	395.009

Gjennomsnittlig avkastning på bankens obligasjonsbeholdning utgjorde i 2017 ca. 1,46 % før nedskrivning, mot 1,78 % i 2016.

Note 8. Ansvarlig lånekapital i andre foretak

	2017	2016
Ansvarlig lånekapital bokført under verdipapirer	4.100	4.100
Ansvarlig lånekapital bokført under lån	0	0
Sum ansvarlig lånekapital	4.100	4.100
Herav ansvarlig lånekapital i finansinstitusjoner	4.100	4.100

Note 9. Varige driftsmidler

Faste eiendommer og andre driftsmidler blir bokført i balansen til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger er basert på kostpris og avskrivningene er fordelt lineært over driftsmiddelets økonomiske levetid. Tomter avskrives ikke.

	Maskiner, inventar og transportm.	Eiendom	Sum	Immater. eiendeler
Anskaffelseskost pr. 01.01.	9.810	22.933	32.743	7.972
Tilgang i året	5.948	2.346	8.294	1.071
Avgang i året	1.495	0	1.495	59
Anskaffelseskost pr. 31.12. (A)	14.263	25.279	39.542	8.984
Akkumulert ord. avskrivninger 01.01.	7.629	16.184	23.813	5.168
Årets avskrivninger	1.016	809	1.825	1.391

Akkumulerte avskr. på solgte/utrangerte	<u>1.495</u>	<u>0</u>	<u>1.495</u>	<u>3</u>
Akkumulert ord. avskr. pr. 31.12. (B)	<u>7.150</u>	<u>16.993</u>	<u>24.143</u>	<u>6.556</u>
Bokført verdi i balansen (A-B)	<u>7.113</u>	<u>8.286</u>	<u>15.399</u>	<u>2.428</u>
Avskrivningssats	10 - 20 %	0 - 7 %		20 %

Banken eier fire forretningsbygg og en fritidseiendom. Forretningsbyggene består av hovedkontoret i Flekkefjord sentrum og byggene på Moi, Sira og Kvinesdal. Deler av byggene på Moi og Sira er utleid.

Note 10. Skatter

Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Beregning av utsatt skatt	31.12.2017	31.12.2016	Endring
<u>Positive forskjeller:</u>			
Gevinstkonto driftsmidler	<u>71</u>	<u>89</u>	
Sum positive forskjeller	<u>71</u>	<u>89</u>	-18
<u>Negative forskjeller:</u>			
Driftsmidler inkl. goodwill	-2.971	-5.330	
Pensjonsforpliktelse	-639	-190	
Nedskrivning obligasjoner	<u>-584</u>	<u>-1.689</u>	
Sum negative forskjeller	<u>-4.194</u>	<u>-7.209</u>	3.015
<i>Grunnlag for utsatt skatt (skattefordel)</i>	<u>-4.123</u>	<u>-7.120</u>	
<i>Utsatt skatt (beregnet)</i>	<u>-1.030</u>	<u>-1.780</u>	750
Årets skattekostnad:	2017	2016	
Resultat før skattekostnad	52.229	72.760	
+ Ikke fradragsberettigede kostnader	186	499	
- Ikke skattepliktige inntekter	6.137	11.075	
+ Endring i midlertidige forskjeller	-1.892	-16.844	
Skattepliktig inntekt	<u>44.386</u>	<u>45.340</u>	
Inntektsskatt herav	11.097	11.335	
+ Formueskatt	<u>1.230</u>	<u>1.095</u>	
Betalbar skatt i balansen	12.327	12.430	
+ For lite beregnet skatt forrige år	150	0	
- For mye beregnet skatt forrige år	<u>0</u>	<u>784</u>	
Betalbar skatt i resultatregnskapet	12.477	11.646	
+ Endring i utsatt skattekostnad	642	4.675	
Effekt av endret skattesats	<u>0</u>	<u>0</u>	
Netto endring i utsatt skattekostnad	<u>642</u>	<u>4.675</u>	
Årets skattekostnad	<u>13.119</u>	<u>16.321</u>	
Herav resultatskatt	11.889	15.226	
Herav formueskatt	1.230	1.095	

Resultatført skatt består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt.

Utsatt skattefordel er oppført i balansen da banken forventer skattepliktig overskudd som følge av ordinær drift.

Note 11. Garantiansvar og andre poster utenom balansen

	2017	2016
Betalingsgarantier	3.667	3.769
Kontraktsgarantier	10.683	10.115
Lånegarantier	18.423	18.476
Garanti for skatter	0	0
Annet garantiansvar	8.354	8.294
Garantiansvar overfor kunder	41.127	40.654
Garanti overfor Bankenes Sikringsfond	0	0
Samlet garantiansvar	41.127	40.654

Banken har i tillegg innvilgede låne- og garantirammer som kan komme til utbetaling. Dette fremgår nærmere av note 2 og 3.

Ovenfor Verd Boligkreditt AS har banken i tillegg et ansvar for uteblitt terminbeløp, tapsavsetninger og tap som måtte oppstå på lån som banken har overført til Verd Boligkreditt AS, men dog slik at bankens totale ansvar i løpet av et driftsår begrenses til 1 % av det gjennomsnittlige volumet av lån som banken har i Verd Boligkreditt AS. Se for øvrig note 2a.

Note 12. Pantstillelser

Banken har pr. 31.12. pantsatt obligasjoner overfor følgende:

	2017	2016
Norges Bank	325.000	285.000

Note 13. Antall ansatte, lønn, honorarer

	2017	2016
Gjennomsnittlig antall årsverk	31,5	32,5
Lønn og annen godtgjørelse daglig leder	1.884	1.490
Lønn og annen godtgjørelse til leder BM	1.084	891
Lønn og annen godtgjørelse til leder PM/Salg kunde	915	906
Lønn og annen godtgjørelse til leder Internavdeling	876	869
Honorar til styrets medlemmer samlet	380	358
- Herav til styrets leder	95	95
- Herav til hvert av de øvrige styremedlemmer	60	60
Honorar til kontrollkomiteens medlemmer samlet ¹⁾	0	17
- Herav til kontrollkomiteens leder	0	7
- Herav til hvert av de øvrige kontrollkomitemedl.	0	5
Honorar til generalforsamlingens medl. samlet	40	60
- Herav til generalforsamlingens leder	15	15
- Herav til valgkomiteens leder	5	5
- Herav til generalforsamlingens medlemmer	1	1

1) Bankens kontrollkomite ble avvirket i tråd med nye vedtekter ved valgene våren 2016.

Banken vedtok i 2017 en ordning om førtidspensjon for daglig leder om 70% av tidligere lønn fra fylte 65 år. Neddiskontert verdi av ordningen eks. arbeidsgiveravgift er beregnet til kr 638.760 pr 31.12.2017. Utover dette har banken ingen forpliktelser overfor ansatte utover ordinær kollektiv pensjonsordning.

I forbindelse med overgang fra ytelsespensjonsordning til innskuddspensjonsordning fra 01.10.2016 ble de ansatte som deltok i ytelsespensjonsordningen gitt en kompensasjon som ble beregnet av aktuar. Denne kompensasjonsordningen innbetales årlig til den enkeltes innskuddspensjonsordning fordelt over gjenværende opptjeningstid i pensjonsalder.

Daglig leder inngår ikke i bankens bonussystem sammen med øvrige ansatte. Avhengig av måloppnåelse kan bonusordningen gi en utbetaling på maksimalt kr 40.000. Bankens bonusordning ligger innenfor reglene i "godtgjørelsesforskriften".

Revisjon	2017	2016
Kostnadsført godtgjørelse til ekstern revisor	400	433
- Herav i forbindelse med lovpålagt revisjon	345	385
- Herav i forbindelse med øvrig bistand/skatt	55	48

Beløpene er inkludert 25 % merverdiavgift.

Note 14. Lån og garantier til bankens tjeneste- og tillitsmenn

	2017		2016	
	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier
Lån til forstanderskapets medlemmer	35.340	0	30.901	0
- Herav lån til forstanderskapets leder	0	0	0	0
Lån til styrets medlemmer	5.101	0	5.396	0
- Herav lån til styrets leder	273	0	325	0
Lån til øvrige ansatte	54.998	0	58.254	0
- Herav lån til adm. banksjef	1.779	0	1.889	0
- Herav lån til leder PM/Salg kunde	4.428	0	4.529	0
- Herav lån til leder BM	501	0	605	0
- Herav lån til leder Internavdeling	2.650	0	2.835	0

Samtlige lån er forskriftsmessig sikret. Lån til ansatte er gitt i henhold til internt regelverk, og der ligningsmessig rentefordel er beregnet til 0,77 mill kr for året 2017. Alle øvrige lån er gitt i henhold til standard betingelser. Lån til nærstående er ikke tatt med i oversikten. I den grad slike er gitt, er disse gitt i henhold til bankens ordinære rentebetingelser og vilkår forøvrig.

Note 15. Gjeld

Regnskapsmessig behandles all gjeld slik at påløpte kostnader periodiseres i tråd med sammenstillingsprinsippet.

Gjeld til kredittinstitusjoner

Banken har pr. 31.12.2017 gjeld til kredittinstitusjoner på til sammen 2,5 mill kr. Gjennomsnittlig rente på gjeld til kredittinstitusjoner utgjorde 1,03 % på gjeld med og uten avtalt løpetid.

Innskudd fra og gjeld til kunder

Alle innskudd er i NOK.

Banken har ingen innskudd på særlige vilkår, utover fastrenteinnskudd på 57,1 mill kr.

Gjennomsnittlig rente på gjeld til kunder beregnet som en vektet rente basert på gjeldende satser pr 31.12.2017 er på 1,01 %.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Denne består av seks obligasjonslån på til sammen 1.552 mill kr.

Sertifikatlån	Lagt ut	Forfall	Rente	Beløp
Banken har p.t. ingen sertifikatlån				0

Obligasjonslån	Lagt ut	Forfall	Rente	Beløp
NO0010732415	09.03.2015	09.03.2018	N+0,38 %	227.000
NO0010763923	29.04.2016	29.04.2019	N+0,98 %	275.000
NO0010769847	05.08.2016	05.11.2019	N+0,90 %	300.000
NO0010778152	04.11.2016	04.05.2020	N+0,87 %	300.000
NO0010782246	12.01.2017	12.10.2020	N+0,83 %	300.000
NO0010807761	06.10.2017	06.04.2021	N+0,61 %	150.000

Annen gjeld

	2017	2016
Bankremisser	753	710
Betalingsformidling ellers	3.226	2.916
Påregnet skatt siste år	12.327	12.430
Skattetrekk	1.111	1.152
Avsatt til gaver	10.990	8.475
Annen gjeld	476	410
Sum annen gjeld	<u>28.883</u>	<u>26.093</u>

Note 16. Periodisering gebyrer

Gebyrer og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som de opptjenes som inntekter eller påløper som kostnad. Etableringsgebyrer er av en slik størrelse at de ikke overstiger kostnadene forbundet med etableringen av lånet/ kreditten.

Note 17. Andre provisjoner og gebyrer

	2017	2016
Verdipapiromsetning og forvaltning	1.434	1.350
Betalingsformidling	9.614	9.597
Forsikringstjenester	3.378	3.979
Andre provisjoner og gebyrer	<u>1.836</u>	<u>873</u>
Sum andre provisjoner og gebyrer	<u>16.262</u>	<u>15.799</u>

Note 18. Avgift til Bankenes Sikringsfond

Alle banker er ifølge lov pålagt å være medlem av et sikringsfond. Fondet plikter å dekke en innskyters eventuelle tap begrenset til 2 mill kroner.

	2017	2016
Avgift i kroner	3.076	2.926

Avgift til Bankenes Sikringsfond har tidligere år vært avhengig av fondets egenkapital sett i forhold til lovpålagt minimumsstørrelse. Som følge av en endring i banksikringsloven § 2-7 ble avgiften fra og med 2013 omgjort til en fast avgift uavhengig av fondets størrelse.

Note 19. Egenkapital og kapitaldekning

Egenkapital

Egenkapital pr 31.12.2017	Bankens fond	Gavefond	Sum EK
Balanseført EK pr. 01.01.2017 ihht IAS19	699.852	5.000	704.852
Periodens resultat	34.110	0	34.110
Estimatavvik ført mot EK	0	0	0
Egenkapital pr 31.12.2017	733.962	5.000	738.962

Kapitaldekning individuelt

Ansvarlig kapital	2017	2016
Sparebankens fond/gavefond	738.961	704.852
- Immaterielle eiendeler	2.428	2.804
Kjernekapital	736.533	702.048
+ Tilleggskapital	0	0
- Fradrag (ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner)	4.100	0
Netto ansvarlig kapital (ren kjernekapital)	732.433	702.048

Beregningsgrunnlag	2017	2016
Lokale og regionale myndigheter	0	0
Offentlige foretak	30.180	30.186
Institusjoner	42.043	42.028
Foretak	119.756	132.223
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2.465.160	2.428.819
Forfalte engasjementer	113.366	22.478
Obligasjoner med fortrinnsrett	32.645	28.720
Andre verdipapirfond	4.119	3.962
Egenkapitalposisjoner	148.148	74.049
Øvrige engasjementer	28.124	24.991
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2.983.541	2.787.456
+ Operasjonell risiko	196.413	188.470
- Fradrag ansvarlig kapital andre finansinstitusjoner	0	0
Totalt beregningsgrunnlag	3.179.954	2.975.926

Kapitaldekning i %	23,03 %	23,59 %
---------------------------	----------------	----------------

Kapitaldekning konsolidert

Banken har ved årsskiftet 10,30 % eierandel i Verd Boligkreditt AS. Dermed faller banken inn under regelverket for rapportering om soliditet for eierforetak i samarbeidende grupper.

I 2016 var bankens eierandel under gjeldende krav, og banken var derfor ikke omfattet av denne rapporteringen. Det er beregnet sammenligningstall for 2016 på hva konsolidert kapitaldekning hadde vært ved konsolidering.

<u>Eierandel</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Bankens eierandel	10,30 %	7,60 %

<u>Beregningsgrunnlag konsolidert</u>	<u>2017</u>	<u>2016¹⁾</u>
Netto beregningsgrunnlag etter konsolidering	3.368.078	3.048.146

<u>Kapital etter konsolidering</u>	<u>2017</u>	<u>2016¹⁾</u>
Ren kjernekapital	735.243	697.356
Kjernekapital	735.243	697.456
Ansvarlig kapital	735.243	697.456

<u>Kapitaldekning etter konsolidering</u>	<u>2017</u>	<u>2016¹⁾</u>
Ren kjernekapitaldekning	21,83 %	22,28 %
Kjernekapitaldekning	21,83 %	22,28 %
Kapitaldekning	21,83 %	22,28 %

1) Tallene for 2016 er beregning av konsolidert kapitaldekning hvis banken hadde vært omfattet av regelverket for konsolidering.

Note 20. Nærstående parter

Det er gitt informasjon om nærstående parter i note 6 angående eierandeler i Flekkefjord Megleren AS (51 %), Flekkefjord Parkeringselskap AS (41,17 %) og Kilen Eiendom AS (50 %). Videre er det i notene 13 og 14 gitt informasjon om godtgjørelse og mellomværender med ansatte og tillitsmenn i banken.

Note 21. Nøkkeltall**Resultatanalyse**

(i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital)

	2017	2016
Renteinntekter og lignende inntekter	2,62	2,60
Rentekostnader og lignende kostnader	-1,12	-1,17
Netto rente- og provisjonsinntekter	1,50	1,43
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	0,08	0,12
Provisjonsinntekter	0,26	0,27
Provisjonskostnader	-0,05	-0,07
Netto verdiendring og gevinst/tap av valuta og verdipapirer	0,03	0,07
Andre driftsinntekter	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	1,82	1,82
Lønn og sosiale kostnader	-0,46	-0,18
Administrasjonskostnader	-0,24	-0,26
Avskrivning varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-0,05	-0,05
Andre driftskostnader	-0,10	-0,11
Sum driftskostnader	-0,85	-0,60
Driftsresultat før tap	0,97	1,22
Tap på utlån og garantier	-0,15	-0,03
Nedskrivning av gevinst/tap på verdipapirer som holdes på lang sikt	0,00	0,01
Resultat av ordinær drift før skatt	0,82	1,20
Skatt	-0,21	-0,27
Resultat for regnskapsåret	0,61	0,93

Andre nøkkeltall

	2017	2016
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning etter skatt	5,4 %	8,3 %
Kostnadsprosent (eks. verdipapirer)	47,5 %	31,1 %
Soliditet		
Egenkapital i % av forvaltningskapital	11,4 %	11,4 %
Uvektet kjernekapital individuelt	11,0 %	11,0 %
Uvektet kjernekapital etter innkonsolidering av Verd BK	10,0 %	n.a.
Likviditet		
LCR	134 %	127 %
NSFR	136 %	138 %
Tap og mislighold		
Bokførte tap i % av brutto utlån	0,1 %	0,0 %
Brutto misligholdte lån (>90 dgr) i % av brutto utlån	0,1 %	0,1 %
Brutto tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	1,1 %	0,4 %
Vekst, innskuddsdekning, m.m.		
Endring i forvaltningskapital	4,7 %	2,6 %
Endring forretningskapital (inkl. boligkreditt)	6,5 %	9,3 %
Utlånsvekst i egne bøker	4,1 %	1,8 %
Utlånsvekst inkl boligkreditt	6,3 %	9,3 %
Innskuddsdekning	72,3 %	72,6 %
Innskuddsdekning inkl. boligkreditt	61,9 %	63,4 %
Innskuddsvekst	3,7 %	3,8 %

SAMFUNNSANSVAR

Flekkefjord Sparebank har siden etableringen i 1837 vært opptatt av å være en engasjert og ansvarlig samfunnsaktør. Det har preget vår grunnfilosofi og er også basis for dagens strategier. Vi gjør daglige vurderinger som både handler om økonomi og risiko og i kombinasjon med at vi har et samfunnsoppdrag, basert på god lokalkunnskap og nærhet til kundene.

Vårt oppdrag er å bidra til utvikling av det samfunnet vi virker i ved å sikre regionen kapital til næringsutvikling og boligbygging i tillegg til å gjøre distriktet enda mer attraktivt å bo i.

Banken forstår sitt samfunnsansvar som en forpliktelse til å bidra til bærekraftig økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig utvikling innenfor de områder, bransjer og markeder banken opererer i. Vi skal være en organisasjon som er til å stole på, og som de ansatte er stolte av å jobbe i. Våre kjerneverdier;

- pålitelig
- resultatorientert
- handlekraftig
- menneskefokusert
- offensiv

skal være rettesnorer i alt vi gjør. Arbeidet med samfunnsspørsmål er integrert i vårt løpende planarbeid. Vår målsetning er at etikk, miljø og viktige samfunnsspørsmål skal være integrert i de forretningsmessige beslutningsprosessene.

Miljø

Banken driver ikke virksomhet som forurensar det ytre miljø ut over hva som er vanlig for kontorarbeidsplasser. Effektiv utnyttelse av teknologi har positiv effekt på miljøet ved at banken selv forbruker mindre ressurser, men at også kundenes ressursbruk (transport mm) blir redusert. Banken har også i løpet av 2017 igangsatt tiltak for å stimulere til økt utnyttelse av disse systemene.

Etikk, hvitvasking og korrupsjon

De etiske retningslinjene i banken skal sammen med hvitvaskingsreglene fungere som et rammeverk for bankens ansatte for å sikre bekjempelse av kriminell aktivitet og korrupsjon.

Myndigheter, kunder og konkurrenter skal ha tillit til bankens profesjonalitet og redelighet. Mistenkelige transaksjoner håndteres i eget system og rapporteres etter egne kriterier til Økokrim.

Organisasjon og ansatte

Banken har som mål å sikre sine medarbeidere en trygg og god arbeidsplass både med hensyn til psykososialt og fysisk arbeidsmiljø. Banken er i all hovedsak en kontorarbeidsplass der stillesittende arbeid og stress er vurdert blant de største risikoene for medarbeidernes helse. I samarbeid med de ansatte har banken gjennomført flere tiltak for å kartlegge og følge opp arbeidsmiljø og trivsel.

Det arbeides for å legge forholdene til rette for at ansatte kan ha mulighet til kontinuerlig læring, og med det styrke bankens konkurranseevne.

Vi ønsker fortsatt å bidra til at våre ansatte opprettholder god helse gjennom å stimulere til fysisk aktivitet, enten i regi av vårt eget bedriftsidrettslag eller på egen fritid.

Det er etablert et robust rammeverk på personal- og organisasjonsområdet gjennom:

- Personalhåndbok, hms-håndbok og IA avtale
- Faste kontaktmøter mellom ledelse og tillitsvalgte
- Etiske retningslinjer
- Rammeverk for medarbeidersamtaler

Bankens kontanthåndteringsvirksomhet samt økt bruk av teknologiske løsninger stiller skjerpede krav til sikkerhet og personvern. For å sikre fokus og kompetanse på dette området er det gjennomført jevnlig interne gjennomganger/kurs på disse områdene.

Gave og sponsorvirksomhet

Banken driver en bred sponsorvirksomhet ut fra vedtatt strategi og retningslinjer. Det er etablert avtaler med omlag 30 lag og foreninger innen kultur, idrett og oppvekst. Hovedvekten av sponsoravtalene rettes mot aktiviteter hvor mange barn og unge spiller en sentral rolle. Bankens sponsorvirksomhet skal være en katalysator for positiv virksomhet og vitalisere lokalsamfunn.

Som den ledende lokalbanken i regionen legger Flekkefjord Sparebank vekt på å være en viktig samarbeids- og utviklingspartner for næringslivet og offentlige myndigheter i regionen. Målsetningen er å bidra til innovasjon og nytenkning samt kompetanseoverføring til regionens næringsliv.

Som den ledende lokalbanken i vår region bidrar vi gjennom gaveutdelinger og betydelig sponsorvirksomhet til verdiskapning og vekst på mange områder. I 2017 ble ca. 8.0 mill. tilbakeført til lokalsamfunnet på denne måten.

Til generalforsamlingen i Flekkefjord Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Flekkefjord Sparebanks årsregnskap som viser et overskudd på kr 39 110 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen og redegjørelsen om samfunnsansvar, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Kristiansand, 19. februar 2018
PricewaterhouseCoopers AS

Kai Arne Halvorsen
Statsautorisert revisor

BANKENS TILLITSVALGTE 31.12.2017

Generalforsamling:

Offentligvalgte:

Sven Ingvald Hogstad
Ellen Matsen
Kjell Peder Nedland

Varamedlemmer

Kjersti Sigbjørnsen
Liv Hellen Skjold Rafoss
Per Einar Birkeland

Kundevalgte:

Wenche M. Abrahamsen
Kjetil Hauan Andersen
Else Tove Birkeland
Øyvind Dydland
Dina Eik
Sigve Flikka (generalforsamlingens leder)
Thor Eivind Fosse
Mariann Hetland
Charlotte Tangvald Larsen
Turid Handeland Norli
Jan Thunem
Trond Magnar Unhammer

Varamedlemmer:

Espen Pilskog
Kenneth Trælandshei
Mette H. Steinhaug
Raymond Bakken
Trine Hompland

Ansattevalgte:

Gunvor Hammersmark
Mona L. Kongevold
Svend Olsen
Tor Øivind Solvik
Siv-Ellen Urdal

Varamedlemmer:

Olav Kristiansen
Kari I. Strømmand
Ann-Britt Treland
Atle Osen

Styret:

Medlemmer:

Arne Ingebrethsen (leder)
Jan Sigbjørnsen (nestleder)
Hilde Marie Kjellesvig
Inger Marethe Egeland
Odd Erik Skogestad (ansattes representant)

Varamedlemmer:

Alf Jørgen Fedog
Else Tove Birkeland
Atle Vidringstad (ansattes representant)

FLEKKEFJORD SPAREBANK

Postboks 204
4402 Flekkefjord

Tlf. 38 32 00 00 – Fax. 38 32 00 01
E-post: mail@flekkefjordsparebank.no

Besøksadresse

Brogaten 18
4400 Flekkefjord

www.flekkefjordsparebank.no

